

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
— Megállapodás szerint.
Nyilttér soronként 1 K.
Kéziratokat
nem küldünk vissza

Meghívó.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület, ugyis mint
Zalavármegye Központi Mezőgazdasági Bizottsága

folyó évi november hó 25-én d. e. 9 órakor, illetve 10 órakor
Zalaegerszegen, saját házában

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. tag urak ezennel tisztelettel meghívotnak.

A november hó 25-én d. e. 9 órakor tartandó mezőgazdasági bizottsági ülés

TÁRGYSOROZATA:

1. Az 1908 évi számadás bemutatása.
2. Az 1909 évi költségvetés megállapítása.
3. Az 1909 évi működési tervzet megállapítása.

A november hó 25-én d. e. 10 órakor tartandó gazdasági egyesületi rendes közgyűlés

TÁRGYSOROZATA:

1. Kamarai törvényjavaslat bizottsági tárgyalásához egyesületi kiküldött megválasztása.
2. A »Vineával« kötni szándékolt szerződés tárgyában egyesületi állásfoglalás.
3. Magyar Vasművek és Gépgyárosok Országos Egyesületének átirata a külföldi gyárosokkal szemben való állásfoglalás tárgyában.
4. Számvizsgáló bizottság megválasztása.
5. Folyó ügyek, indítványok.

A közgyűlést megelőzőleg — szükséghez képest — igazgatóválasztmányi gyűlés fog tartatni, melyre a t. igazgatóválasztmányi tag uraknak minél nagyobb számban való megjelenését kérjük.

Zalaegerszeg, 1908 évi november hó 11-én.

Sárközy Viktor

g. e. titkár, m. biz. előadó.

Hertelendy Ferenc

g. e. elnök, m. b. elnök.

Két új állami iskola.

Két falusi iskola felszentelése magában véve nem olyan nagy esemény, hogy vezércikk témát meríthessen belőle az ujságíró. Két új állami iskola felállítása sem nagy dolog, mert hiszen a magyar állam erejéhez mérten igyekszik mindenütt a kulturális szükségleteket új iskolák szervezésével, vagy ahol az iskolafentartó közönség erőtlenn, a régiek államoításával kielégíteni. Ezuttal azonban — két új falusi állami iskola felszentelésével — ránk nézve olyan fontos mozzanatról van szó, hogy arról e helyen kell megemlékeznünk, mert az esemény méltó arra, hogy ne szoruljon bele a napihírek szűk keretébe.

Dekanovecz és Domasinecz muraközi községekben modern állami iskolákat épí-

tettek s ezekben az iskolákban két teljesen horvát ajkú község lakosságának gyermekeit oktatja Istenfélelemre egy hazafias érzésű magyar pap és terjeszti a magyar kultúra áldásait hat magyar állami tanító. És ez a magyar pap, Ehrenreich Nándor dekanovecki plébános magára ölti a róm. kath. egyház ornátusát, kezébe veszi a keresztet, processiót vezet az állam által emeltetett iskolákhoz, felszenteli azokat az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek nevében, mondván: áldd meg Isten ezt a házat, annak minden lakóját, annak építetőit és építőit és legyen ezen hajlék az Istenfélelem, az emberszeretet, az igaz kultúra és hazafiság temploma.

A papot követik százan, ezren s látják kezében a feszületet, hallják szájáról az igéket, látják a keresztet az iskolaház ter-

meiben és most már tudják, hogy az állami iskola nem a poklok tornáca, ahol a gyermekekből kiölik a vallást, ahol az ártatlan lelkek a kárhozat igéit hallgatják s ahol a türelmetlen hódító lenyűgözi magának a jövő nemzedéket. Megértik százan és ezren, hogy az állami iskola a szeretet, a kultúra és humanizmus otthona s hogy az állam nem azért építet iskolákat, hogy hatalmával ráfeküdjék a lelkiismeretre, a hitre, a vallási kultuszra.

A dekanovecki iskola a Muraköznek huszonötödik állami iskolája. Jubiláris szám, amelyet egy balhit, egy félreértés oszladozására tesz még emlékezetesebbé.

Az első állami iskolától a huszonötödikig sok küzködés, ellentét, ármánykodás és rozszakaratulag támasztott akadályok jelzik az utat. Keserű emlékek fűződnek ahoz az akcióhoz, amely Muraköznek kulturális tekintetben a magyarsághoz való kapcsolása iránt megindult. Akadtak emberek, akik ennek a törekvésnek minden áron elébe akartak állni. Voltak álapostolok, akik elhitették a néppel, hogy a magyar állam által létesített iskolák elrabolják a nyelvét, kiirtják a horvátságot Muraközből s ellenségei a vallásnak, a kath. egyháznak, amelynek a muraközi horvátság lelkes híve.

Valahányszor egy-egy új iskola államoításáról volt szó; valahányszor a magyar nyelvnek az iskolákban való érvényesülése került szőnyegre: mindig feltámadtak az ellentétek s hol nyiltan, hol bujkálva hinteggették a jóra való, becsületes horvát nép szívébe a gyanu magvait.

A rugókat ismerjük. Nem szükséges megmondanunk sem: kik voltak a bujtogatók, kik voltak a magyar állameszmének, a magyar kultúrának esküdött ellenségei. Hóbortos álmok álmodói, Zágráb küldöttjei voltak ők, akik hivatásuk köpönyege alatt rejtegették a titkolt célokat s amikor arról prédikáltak, hogy a magyar állam iskolái el akarják rabolni a nép nyelvét és vallását, nem a nép kulturális nyomoruságára, hanem a Dráván túl összeszedett jelszavakra gondoltak.

Igy azután kialakult az a nézet, hogy az állami iskola szükségképpen erőszakosan magyarosít s a horvát szót üldözi és hogy a kath. egyháznak, a vallásosságnak ellensége. Ezeken a címeken folyt a harc az iskolák államoítása ellen. Az nem nyomott a latban, hogy a felekezet vagy a község

a kor követelményeinek megfelelő iskolát fentartani képtelen; hogy a tulterhelt tanító rengeteg feladatával megküzdni nem tud; hogy a gyermekek tulzsufolt iskolákban szorongnak és hogy mindezek az állam szívesen segít, csak ki kell nyújtani a segítségért a kezét. A jelszó az volt: nem kell állami iskola semmi árért, mert az állam vállalatalan.

A kath. papság az egyház elleni merényletnek minősítette a felekezeti iskolák államosítását s az állami iskolák ellen fordult.

Abban van a dekanovecki és domasinecki iskolák felszentelési ünnepélyének jelentősége, hogy egy muraközi plébános rámutatott a tanteremben kifüggesztett keresztre s elmondta hangos szóval: bizonyoságot akarok tenni arról, hogy az állami iskolát is az Istenfélelem, a vallásosság, az igaz kultúra templomának tekintem s ezért az egyház szokása szerint felszentelem azt. Élre állok a gondnokságnak, mert hiszem azt, hogy a jó iskola a vallásnak ellensége nem lehet.

A kir. tanfelügyelő, az állam közege pedig, — aki csak a mult héten vitte a légrádi zárdaiskola főnöknőjének gróf Apponyi Albert üdvözlő iratát — kijelenti, hogy: nem az a legfontosabb: község, egyház, vagy társulat tartja-e kezében a zászlót; a lényeg az, hogy annak, aki a zászló alatt harcol, az egységes magyar állam eszménye dobotgassa szívét.

Ime, ebben a két kijelentésben benne van a magyar népoktatásügy helyes irányításának egész programja.

Nincs szükségünk az állam és egyház közti kulturharcra, mert a népnevelés terén egy célra kell hogy törekedjék mindakettő. Az állam nem lehet ellensége a vallásosságnak s az egyház nem lehet ellensége az államnak akkor, amikor Szent István birodalmának minden lakóját a közös kultúra és hazaszeretet kapcsaival egyesíteni akarja. Az egyház nem állhat elébe az államnak ott, ahol a nép kulturális haladásának biztosításáról s a magyar állam eszme megszilárdításáról van szó. Az állam pedig, ha támaszát s talpkövét megrendíteni nem akarja, nem űzheti ki a vallást az iskolából s nem veheti le a keresztet az iskola faláról ott, ahol a nép a kereszt előtt imádkozik.

Az államnak azt a jogát, hogy mindenütt, ahol a kultúra és nemzet érdekei megkövetelik, a népnek iskolát adjon, semmiféle felekezeti szempont meg nem gyengítheti. És amint az állam anyagilag és erkölcsileg segélyre siet minden jó felekezeti iskolának, éppúgy el kell ismernie minden felekezetenek azt, hogy többet ér a jó állami iskola, mint az a kulturális nyomorúság, amelyben itt ott a nem állami iskolák szinylődnek.

Vajon melyik az igaz pap? Az-e, aki inkább engedi nagyranőni a kulturnyomort, semhogy a felekezeti szempontot megsértse;

vagy aki nem tudja elnézni, hogy Dekanoveczen és Domasineczen hétszáz tanköteles gyermek járjon két tanító elé tulzsufolt iskolákba?

A dekanovecki plébános az utóbbit választotta. Ezzel és az iskolák felszentelése alkalmával mondott szavaival bebizonyította, hogy az egyház méltó szolgálja az iskolának sohasem lehet ellensége.

Aki tehát másként cselekszik és másként beszél, az nem az egyház jogait védi és nem a vallást félti az állami iskolától, hanem a magyar kulturát nem akarja. Az igazi szándék a hivatásra való hivatkozás mögé buvik. A hang Jákobé, de a kéz Ézsaué.

Igaz megilletődéssel és lelkesedéssel látuk, mikor egy muraközi plébános egyházi díszben vezeti híveinek sokaságát a nemzeti lobogóval feldíszített magyar iskolához; amikor a hazafias pap felmutatott az iskolában levő keresztre, amelynek tövében a horvát gyermekek a himnusz énekelték; amikor két plébános segédkezett lelkesült paptársának az ünnepi misén s amikor a bírák és előjárók ünnepet ültek, mert az állam házat épített falvaikban a kulturának.

Ez már nem mondva csinált kulturünnp, nem görög tűz, hanem hazafias lelkek munkájának lélekemelő eredménye.

Uj csillagok járnak! Kedvező szelek fujdogálnak lent a Muraközben. Lelkes hívei vannak a magyarság eszményeinek s a nép szívesen csatlakozik hozzánk nemcsak érzésben, hanem nyelvben is, ahogyan illik Zrinyi katonáinak ivadékaikhoz.

El ne engedjük szakítani a fonalat. Füzük magunkhoz ezt az értékes népet, a közös mult kapcsai mellett még a közös kultúra kötelékeivel is.

A földmivelési kamarák ügye.

A magyar gazdák előtt ismeretes az a mozgalom, mely már mintegy husz év előtt keletkezett és arra irányult, hogy végre a magyar mezőgazdaság legközvetlenebb érdekeltejei: a gazdák is autonómiával bíró szervezetbe tömörítsenek és ennek révén a magyar mezőgazdaság ügye is megfelelő érdekképviseletet nyerjen akként, amint ezt az ipar és kereskedelem 1868. óta bírja az ő iparkamaráiban és bizonyos mértékig hivatalos jellegű ipartestületeiben. Első ízben 1878-ban Székesfehérvárott merült fel ez ügyre vonatkozó konkrét javaslat; az ugyanakkor ott megtartott országos gazdakongresszusok is foglalkoztak a mezőgazdasági érdekképviselet létesítésének kérdésével és már a mult év folyamán egész határozott formában ki is domborodott a gazdák óhaja, melynek következménye volt, hogy Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter megbizta Rubinek Gyulát az „Országos Magyar Gazda-Egyesület” igazgatóját, Bernát Istvánt a „Magyar Gazda Szövetség” igazgatóját azzal, hogy dolgozzák ki a mezőgazdasági érdekképviselet szervezéséről és a földmivelésügyi kamarák megalkotásáról szóló törvényjavaslatot.

A magyar gazdatársadalomnak e két vezéralakja el is készítette ezen törvényjavaslatot és még június hó folyamán teljes szövegében nyilvánosságra is jutott az a parádi gazdakongresszus alkalmából.

Ugyancsak az OMGE. a javaslat szó szerinti szövegét még a nyár folyamán szétküldötte az összes vármegyei gazdasági egyesületekhez azzal,

hogy saját ülésükön is beszéljék meg, vitassák meg a tervezetet, hogy azután az együttesen megtartandó országos nagygyűlésen már az összes esetleg módosításra irányuló javaslatok közösen megbeszélhetők és elintézhetők legyenek, mely után a kialakult egységes tervezetet azzal nyujthassák át a földmivelésügyi miniszternek, hogy az a magyar gazdák összességének óhajait foglalván magában, terjessze a törvényhozás elé.

A gazdák egyöntetű vélemény nyilvánítását a javaslatra vonatkozólag a legutóbbi Károlyi-ünnepségek idején megtartott gazda-nagygyűlésre várták. Sok száz gazda gyűlt össze ez alkalomra. Csaknem minden gazdasági egyesület elküldötte képviselőjét. Talán épen a megjelent gazdák nagy számának köszönhető az, hogy a javaslat sorsa felett való végleges döntést ismét elodázták s egyhangu határozattal azt a tárgyalás alapjául elfogadták.

Sajnosan kellett látni, hogy ebben a kérdésben ismét halasztás következett be, amely legvilágosabb jele annak, hogy a magyar gazdatársadalmat immár tényleg meg kell szervezni és tömöríteni, mert épen az ilyen elodázások legkétségteljesen bizonyosabb jelei annak, hogy a magyar mezőgazdaság ügye a társadalmi szervezetek kezében nagyon ingatag alapon áll, melyre pedig par excellence mezőgazdasági állam fejlődését felépíteni nem lehet. A helyzet mai állapotában a mezőgazdasági kamarák ügye ugyan ismét vagy két hónapig halasztást szenvedett, ez azonban nem jelenti és nem jelentheti azt, hogy a magyar gazdatársadalom lemondani készülne ennek a nagyszabású alkotásnak törvénybe iktatásáról. Az egész elhalasztás csak intő és figyelmeztető szó lehet a magyar gazdák összességéhez arra, hogy ime elérkezett az utolsó pere egy rendszeresen működő mezőgazdasági szervezet megépítésére s hogy ebben a fontos utolsó perében a gazdáknak együttes erővel kell egyakarattal közreműködni abban, hogy az említett korszakalkotó reform a magyar mezőgazdaság ügyének hasznára, a magyar gazdák javára és az ország boldogulására mielőbb tető alá jusson.

Itt nem lehet szó szeszélyekről és feltevésekről! Nem akkor, amidőn mindenki egyetért a megvalósítás szükségessége tekintetében! Joggal várja és várhatja el tehát az általános mezőgazdasági érdek azt, hogy a kivitel módzatai tekintetében ellenkező kisebbség alá veti magát a többség akaratának és a mezőgazdasági fejlődés fontos érdekének!

Aktualitások.

(Parcellázások.) A parcellázás szükséges voltát az utolsó évtizedek tapasztalatai vitán felül helyezték. A nép szaporodik s a latifundiumok oly szűk tere szorítják a falvakat, hogy a házak egymásra torlódnak, a parasztbirtokok eltörpülnek s miután a természetes népszaporulat nem tud elhelyezkedni ipari téren, a nép züllik s kezébe veszi a vándorbotot.

A parcellázás tehát egyik másik vidéken életszükséglet. Nem olyan értelemben, mint ahogy a földosztók hirdetik s nem is mindent, ahol ugyyszólván ráfognak a népre, hogy kevés a földje. De igenis vannak vidékek, ahol immár csak a parcellázással lehet a népet megmenteni.

A földosztásra irányuló akciók azonban miadig össze kell egyeztetni a nemzeti érdekekkel, amelyek azt követelik, hogy a nagybirtok bizonyos mértékig fenntartassék. Az ma már bizonyos, hogy akié az ország, azé a föld. Tudják ezt a nemzetiségi pénzintézetek is, amelyek arra törekednek, hogy minél több földet vásárolhassanak össze. Aanak a törekvésnek, amely Magyarország földjének a magyarság kezéből való kiesikarására irányul, erős gátja a nagybirtok. A latifundiumok erőszakos felosztása tehát sehogysen nemzeti érdek és csak ott van helye, ahol ezt a közzgazdasági szükség parancsolja, vagy egy önmagától széteső nagy birtok ugyyszólván kínálkozik a felosztásra.

Ilyen helyeken azután a közérdek parancsolja az okzerű parcellázást. Az állam és a kormány kötelessége, hogy azt a magyarság érdekeinek megóvásáival, a közzgazdasági szempontok figyelembe vételével hajtassa végre. Kötelessége szigoruan őrködni afelett, hogy a parcellázás lelkiismeretlen üzérkedéssé ne váljon s a népben meg ne rendüljön a bizalom a parcellázók iránt.

Hogy az állami felügyelet alatt keresztül vit parcellázás milyen üdvös eredményekre vezet, annak bizonyosságát látjuk Posenben, ahol tíz év alatt közel ötvenezer hold földet szereztek meg a németeknek s a kisgazdák gyarapodása szemmel látható.

Nálunk Magyarországon a parcellázás a legutóbbi időkig rideg üzlet volt, amelybe a közgazdasági és nemzeti érdekek, sőt még egyes vidékek speciális érdekei sem játszottak bele. Darányi Ignác minisztersége alatt azonban már az állam is belenyúl ebbe a fontos kérdésbe s elősegíti egyes nagyobb birtokok felszámolását. A jóakarát tehát megvan. A siker azonban itt ott elmarad.

Zalavármegyében, a székváros közvetlen szomszédságában a gróf Festetich féle hitbizományhoz tartozó ollári urodalmat parcellázzák. Idestova két éve már annak, hogy a munkálatok megindultak. A földmívelési miniszter közvegi és megbízottjai jártak keltek, tehát az akció a kormány közvetlen felügyelete alatt indult meg. A nép úgy hiszi, úgy tudja, hogy a miniszter parcelláztatja az urodalmat, azért teljes bizalommal sietett a vételi ajánlatokkal, lefizette a vételár bizonyos százalékát s várta, hogy mikor hasogatják ki a parcellákat.

Megjegyezzük, hogy a munkálatok részleteit s általában az egész akció lefolyását nem ismerjük, de nem is ezekről akarunk beszélni. Nem tudnánk — adatok hiánya miatt — hozzászólni ahoz a dologhoz sem, hogy a felosztás közgazdasági, pénzügyi és egyéb ügyekben veendő szempontoknak megfelelően történt-e. Csak azt akarjuk e helyen leszögezni, hogy a környék népe zúgolódik, elégedetlen s az ollári urodalomban folyó parcellázás sehogysem alkalmas arra, hogy bizalmat keltsen az ilyen félig hivatalos színezettel folyó akció iránt.

A vételi ajánlatokat tevő kisgazdák ugyanis egészen biztosra vették, hogy azt a földrészt, amelyre ajánlatokat tettek, rövid idő alatt birtokba is vehetik. Hiszen az előre fizetendő vételári részletet a zalaegerszegi adóhivatalnál fizették be. Legnagyobb részük már hitelt vett igénybe s előre elkészült arra, hogy a vételárt kifizethesse. Egyszerre azonban leütött a villám: azt a hirt vették, hogy az előjegyzett földrészt nem kaphatják meg. Hogy mely okból, azt mi egyelőre nem tudjuk.

A vételárra befizetett összegeket — mintegy 3—400.000 K — a zalaegerszegi adóhivatal beszállította a Pesti Hazai Első Takarékpénztárba s a kisgazdák hónapokon keresztül hiába várták azok visszafizetését. Ugy tudjuk, hogy azok után kamat nem is jár, míg a kölcsönvett összegekért a nép busás kamatokat fizetett, tehát drágán vásárolt egy meghiusult reményt.

Az ajánlatokat tevő kisgazdák azután kérényeztek, deputációztak, de nem tudtak segíteni a dolgon. Meglehet, hogy nem volt igazságuk, de ők mindenesetre azt hitték, hogy igazuk van s úgy érzik, hogy méltatlanság történt velük. Ennek az oka pedig az, hogy be nem valósult reményeket keltek bennük, vagyis mást ígértek nekik, mint amit kaptak. Elhíntették a bizalmatlanság magvait s azt a gyomot, ami ezekből a magvakból kisarjad, nehézség a nép lelkéből kiirtani.

A mai időben, amikor ugyanis fertőzve van a levegő a gyűlölködés miazmáival s a nép hajlandó minden kabátos emberben ellenséget látni, az ilyen precedens veszedelmes és okatlan.

Az a nép, amelyik — akár joggal akár nem — azt hiszi, hogy az urak becsapták, már prepartálva van a szakegyletek javára.

Ismételjük: elhiszük, hogy a parcellázás a közgazdasági érdekek figyelembe vételével történt; feltételezzük, hogy pénzügyi okokból nem volt jobban megoldható. A néppel szemben azonban nem jártak el okosan s az intézők a kormánynak sem tettek jó szolgálatot azzal, hogy olyant helyeztek kilátásba, amit nem tudtak beváltani.

A részleteket nem ismerjük, adatainkat a néptől kaptuk. Elfogadunk minden helyreigazítást és cáfolatot, amely az ellenkezőt tudja bizonyítani.

* * *

(Sokat beszélünk.) Ugy látszik, már teljesen rendben van a szénánk és immáron semmi egyéb dolgunk sincsen, mint megpihenni a babéron és ékesen csengő tósztokkal üdvözölni, köszönteni egymást.

A küzdelmek hosszú egynehány esztendeje után most derű és verőfény köszönt reánk; azt kell hinnünk legalább amikor fülünkbe zeng a sok kulturünnepe országokra szóló harsonája, beszámoló, közmívelődési szavaltat meg egyéb tudja Isten miféle alkalmi deklamáció.

Minden ilyen szónoklatnak pedig egy a refréje, egytől egyig mind azt hangoztatja, hogy meg kell szilárdítani az omladozó, roskadozó magyar nemzeti közéletet.

Mindenesetre könnyebb ennek szükségességét hangoztatni, mint ezt a nehéz feladatot valóra is váltani. Évtizedek rombolását egy-két esztendő alatt helyre hozni még akkor sem lehetne, ha megfelelő anyagi és szellemi javakkal rendelkezünk e célra, hát még amikor olyan igazán nyomorultul és siralmasan állunk ezek körül, mint most.

Hiába a sok buzgó jóakarát és törekvés, amikor annak megvalósítása szinte áthidalhatatlan akadályokba ütközik.

Nemzeti létünk legerősebb, legsürgősebb feltétele az ország anyagi függetlenítése. És mit kell tapasztalunk e téren? Az önálló bank, a külön vámtérlet kérdéseit nem akarjuk feszegetni. Elismerjük, hogy ezek olyan fontos és nagyjelentőségű kérdések, melyek máról-holnapra meg nem oldhatók. Sőt tudjuk azt is, hogy bizonyos körök annyi gátat vetnek minden ilyen szeparatiztikus törekvésünk elé, hogy még azt a papirformulát is, mellyel szemünket ki akarjuk törölni, nagy vívmánynak kell tekintenünk. De vannak nemzeti függetlenségünk és anyagi megerősödésünknek még egyéb akadályai is, melynek elhárítása már kizárólag a mi életheletlenségünkön mulik.

Miért ragaszkodik az osztrák annyira a közös vámtérülethez? Csak azért, mert silány portékáját így sokkal ocsóbban, tehát nagyobb mennyiségben is helyezheti el Magyarországon, mintha mi vámkülföld lennénk és az osztrák árut a sorompóknál megvámolhatnánk. Abban a pillanatban, amikor Magyarország nem kész piaca többé Ausztriának, nem gyarmatállama neki, rögtön megszűnik minden érdekszál, mely bennünk Ausztriához fűz és politikai függetlenségünk, külön vám és pénzügyünk nem igen fog akadályokba ütközni.

Nosza hát, ezt elérhetjük a magunk erejéből is. Egyszerűen ne vásároljunk Ausztriából. Iparunk eléggé fejlett, hogy a legtöbb cikket hazulról szerezhesük meg, ahol pedig ez nem lehetséges, ott van Anglia, Németország és a többi nagyiparos állam, melyek mellett Ausztria jelentéktelen, apró szatócs csupán és a mely államok még a vámtételek ellenére is versenyezhetnek Ausztriával.

Tisztán kényelem kérdése az egész. Fel kellene hagynunk nemtörődömségünkkel és egyszer, egyetlenegyszer önállóan kellene intézkednünk. Nemesak gazdasági, de politikai téren is rövid időn belül olyan vívmányokat, eredményeket érünk el, amilyenekre a mostani körülmények között még gondolni sem merünk.

És mi még ezt a csekély áldozatot sem hozzuk meg a nemzetnek. Hanem igenis befújunk L-hel kürtjébe és egyéb kellemes hangok kísérete mellett magasztaljuk önmagunkat és felebarátainkat, mert szónokolni azt tudunk, de cselekedni nem.

A közigazgatási bizottság ülése.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága múlt héten tartotta november havi ülését gróf Batthyány Pál főispán elnöklése alatt.

Az alispán jelentette a bizottságnak, hogy október hónapban a osendőség a bíróságok hatáskörébe tartozó büntett és vétség miatt 276 egyént jelentett fel, akik közül a nyomozás során letartóztatásba helyeztetett 33. A kinyomozott bűncselekmények közül legtöbb az ember testi épsége és vagyon ellen irányult.

Kihágások miatt a járásbírókhoz 10, a közigazgatási hatóságokhoz 431 egyén jelentett fel.

Orvosrendőri hullaszemle nyolc esetben teljesített. A halál oka egy esetben elégség, egy vízbefulladás, egy szénkénegtől való fulladás, öt esetben öngyilkosság volt.

Tüzesetet 19-et jelentettek, amelyeknél a kár 54 603 koronára rugott. Ebből biztosítás által megtérült 21720 K, biztosítatlanul maradt 32883 K. A tűz keletkezésének oka 7 esetben nem volt

kinyomozható; 6 esetben a tüzet gyermekek játéka, 3 esetben gyújtogatás okozta.

Amerikába szóló utlevél 31 állított ki. Jelentette továbbá az alispán, hogy az államvasutak igazgatóságának kiküldöttjeivel személyesen tárgyalt a balatonparti vasut menetrendjének megállapítása iránt s kérte, hogy a vármegye székhelyétől Ukkon keresztül naponkénti összeköttetés létesíttessék a vármegye nyugati részének lakossága érdekében. A kiküldöttek az összeköttetés létesítését kilátásba is helyezték.

A közigazgatási bizottság a jelentést tudomásul vette, az összeköttetés létesítése érdekében felir a kereskedelmi miniszterhez s hasonló eljárás végett átír a törvényhatósági bizottsághoz.

Közegészségügy. Október hónap első felében az időjárás enyhe, később száraz hideg volt, erős éjszakai fagyokkal.

A felnöttek egészségi állapota a múlt havhoz viszonyítva nem változott, elég kedvező volt.

Uralkodó betegségek voltak: az emésztő és légző szervek hurutos bántalmi, kedvező kimenetellel.

A gyermekek egészségi állapota nem volt kielégítő. A fertőző kórok közül a vörheny miatti megbetegedések száma emelkedett. Uralkodó betegségek a gyermekeknél is a légző és emésztőszervi bántalmak voltak.

Fertőző bántalmak közül előfordultak: ronesoló toroklob 36, hasihagymáz 16, kanyaró 38, vörheny 119, gyermekágyi láz 2, hőkurut 3, fültömírgyölyb 1 és vérhas 1 esetben.

Rendőri boncolás teljesített 1, hullaszemle 2 esetben; súlyos sértést 18-at jelentettek.

Öngyilkosságot 5 egyén követett el. Kaszás Pál tapolezai lakos föbelötte magát. Horváth István kővágóórsi és Németh István tilaji lakosok felakasztották magukat; Poszavec Bódi sármelléki lakos gyufaoldatot ivott, Bozsek Márton bókaházi lakos ereit vágta fel.

Véletlen szerencsétlenség folytán kilencen haltak meg. Egy ismeretlen egyén Kővágóórsön megfagyott. Brosztovszky Mátyást itt állapotban szívszélhűdés ölte meg. Kovács Károly és Szabó Márton nemesvitai lakosok szénkénegyözben megfulladtak; Kis István kiskomáromi és Máta Gyula novai gyermekek tókába fulltak; Nagy József lentii kovács agyonlövetett; Pais Sándor barabásszegi lakos elégett; Tkalecz Viktor IX. hegykerületi lakos agrázkodás következtében hat el.

Elmekórnak egy esete képezte hivatalos beavatkozás tárgyát s a beteg elmeügyintézetben helyeztetett el.

Hét éven aluli korban elhalt gyermekek közül orvosi gyógykezelésben nem részesült husz.

Népoktatás. A miniszter elrendelte az egeraracsai közs. iskolának állami kezelésbe vételét s egyben megállapította az eddigi iskolafentartó közönség részéről az állami iskolához adandó járulmányokat.

Zajk iskolátlan község elfogadta miniszter urnak egy állami iskola felállítására iránti feltételeit s a vonatkozó képviselőtestületi határozat az iskola további szervezése céljából miniszter urhoz felterjesztetett.

Ezen időszakban ünnepelte meg a perlaki áll. el. iskola nagyedszázados fenállásának jubileumát. Ezen idő alatt a tanerők száma kettőről tizig emelkedett; az el. fiu és leányiskolák mellett külön gazd. ismétlő iskola, ifjusági egyesület, három kisedodova és iparos tanonciskola szerveztetett.

Kir. tanfelügyelő tárgyalt Erdősfán az iskola államosítása, Murakereszturon a murakereszturi és kollátszegi második állomások szervezése, Murakirályon a harmadik állás szervezése s a drávaegyházi áll. iskolai állás betöltése ügyében. Meglátogatta a tótszerdahelyi és tótszentmártoni r. kath. el. iskolákat; tárgyalt Zalazentbalázson az ottani községi iskola fejlesztése és a börszöncei előjárósággal egy ottan felállítandó áll. iskola ügyében.

Meglátogatta a légrádi róm. kath. elemi fiu és leányiskolákat, a róm. kath. kisedodovát és ágost. hitv. evang. elemi iskolát. Ugyanitt átadta miniszter ur üdvözlő iratát Prokesch Mária Aurélia főnöknének.

Részt vett főispán ur ömeltőségével a dekanoveezi és domasineci áll. el. iskolák felszentelésén. Mindkét iskola gondnokságával az iskola megnyitásával és átvételével kapcsolatos összes személyi és dologi ügyekre kiterjeszkedő értekezletet tartott s őket, épp úgy a tantestületeket is az ügykezelésbe bevezette.

Kir. segédtanfelügyelők meglátogatták a nagypáli és nagykutasai községi iskolákat, batyki, pakodi, végedi, zalaerdődi, dabronezi, gógánfai, zalabéri és ságodi rk. iskolákat és a zalabéri izr. iskolát.

Felterjesztettek miniszter urhoz a vármegye területén levő szegény gyermekek felruházásával és étellel ellátásával foglalkozó jótékony és emberbaráti egyesületek adatai, hogy egyes alkalmas helyeken napközi otthonoknak vettessék meg az alapja.

A balatonfüredi Erzsébet szeretetházban szervezett iskolai zászlóalj költségvetése a miniszter urhoz felterjesztett.

A vármegye népoktatási tanintézetében 1900 évben még hatvanhét nem képesített tanító működött. Ezen szám 1903-ban alászállott negyvenháromra, jelenleg pedig, az 1907 évi XXVII. tc. jótékony befolyása folytán, tíz nem képesített tanító működik.

Ezek közt van tanítóképző intézetet végzett kettő, egy okleveles óvónő, két helyhez nem kötött oktatási engedéllyel bíró egyén, egy lelkész és négy nem képesített tanító.

Pénzügy. Egyenes adóban október hónapban 501.045 K 01 fillért, a múlt év hasonló időszakában 756.611 K 63 fillért; — 1908 év első tíz hónapja alatt 2.898 696 K 09 fillért, 1907 év október végéig pedig 3.658.522 K 99 fillért fizettek be. Az októberi bevétel tehát — a múlt évhez viszonyítva — 255.566 K 62 fillérről, a tíz hónapi bevétel pedig 758.826 K 92 fillérről csökkent. A fennmaradt hátralék a múlt évi hátraléknak s a folyó évi kivetésnek 83 %-át teszi.

Hadmentességi díjban múlt hónapban 27.741 K 78 f, múlt év október havában pedig 35640 K 14 f folyt be. A bevétel 7893 K 96 fillérről csökkent.

Bélyeg és jogilletékben 1908 októberben 143.352 K 35 f volt a bevétel, amely 15.170 K 40 fillérről kevesebb az 1907 októberi bevételénél.

Illeték-egyenértékben 1793 K 85 fillért fizettek be. A bevétel ennél a cinnél is csökkent 437 K 83 fillérről.

Fogyasztási és italdobban befolyt a múlt hónapban 299 884 K 66 f, míg 1907 évi októberben 237.650 K 14 f. A bevétel tehát októberben emelkedett, de október hó végéig — a múlt év első tíz hónapjához viszonyítva — e cinnél is esett 140.764 K 91 fillérről.

Italmérségi illetékben 7070 K 78 f volt a bevétel, amely 2999 K 82 fillérről kevesebb a múlt év októberi bevételénél.

Dohányjövédékben 1908 októberben 244.044 K 10 f, 1908 hasonló időszakában 255.241 K 70 f-t vettek be. Októberben a bevétel 11197 50 fillérről csökkent, a tíz havi bevétel azonban 59.476 K 75 fillérről emelkedett.

Sójövédékben a múlt hónapban 9696 K 51 f, 1907 októberben 19240 K 63 f-t vettek be. A bevétel e tételnél az egész évben jelentékenyen csökkent.

Leirtak a múlt hónapban 12015 K 97 f egyenes adót és 111 K hadmentességi díjat. Fizetési halasztást 19, ideiglenes házárdómentességet 98 esetben engedélyeztek.

Közigazdaság. Október hó időjárás tekintetében semmiben sem különbözött az előző hónapoktól. A szárazság ebben a hónapban is uralkodott. A csekély nedvesség, mely a talajban van, nem elégséges arra, hogy a vetések egyenletesen kikelhessenek s a már kikelték kellőképp fejlődhessenek.

A mezőgazdasági munkálatok nagy részben a hátralékos vetési munkálatok elvégzésére szorítottak. Megkezdődtek e hóban az őszi szántások is, melyeket a hó vége felé fellépett erősebb fagyok már némileg hátráltattak.

A kedvezőtlen időjárás a gyök és gumós növények kiszáradását akadályozta. Hozzájárult a nagy szárazság miatti munkahátráltatáshoz a korán fellépett fagy, mely a takarmányröpákban több helyen tetemes kárt okozott.

A szüretelési munkálatok befejeződtek. A termés általánosságban úgy minőségileg mint mennyiségileg jó eredményűnek mondható. Sajnos a must árakra vonatkozólag nem mondhatjuk azt, hogy szintén kielégítőek lettek volna. A nagyobb termés hírére a berkereskedők tartózkodó álláspontot foglaltak el s kihasználva a kényyszerhelyzetet, egyes helyeken hihetetlenül alacsony árakat, 12—26 fillért fizettek a must literjéért. A hordóvái nem rendelkező gazdák szorult helyzetükben termésük egy részét meg-

lehető olcsó áron hozták forgalomba. Tekintettel a kialakult helyzetre, e hó vége felé már jobb árakat fizettek a mustokért s hihető, hogy fejtés ideje után az árak a normális színvonalat meg fogják közelíteni.

Az alacsony must árakkal szemben a hordók árai rendkívül magasra emelkedtek. Voltak vidékek, hol a hordó hektoliterjét a must hektoliterjével egyenlő áron fizették.

A szántóföld és legelőkről való takarmányozás az időközben beállott hideg fagyos időjárás következtében megszűnt. Az állatállomány a hó végével tisztára a téli takarmányozásra volt már utalva.

A takarmányozási viszonyokra való kilátás fentiek következtében lényegesen rosszabbodott. Tekintettel azonban azon előrelátó gondoskodásra, mellyel a gazdák az ez évi teleltetésbe belemertek illetve rákészültek s tekintettel a kormány által nyújtott segélyekre, valószínű, hogy habár szűkösen, de a kellő takarmány az állatállomány rendelkezésére fog állni.

A pisai helyzetben e hó folyamán némi változás állott be. A gabonaművek árai emelkedtek, úgy hogy a főtermények hó eleji és hó végei ára között körülbelül általánosságban egy korona árkülönbséget észlelhetők.

A takarmányárakban változás nem állott be, amennyiben azok ára ma is ép oly magas, mint az előző hónapokban. Kivételt képeznek a pót és értakarmányok, melyek árai a főtermények áraival együtt szintén emelkedtek.

Az állatvásárok forgalma még mindig igen élénk, azonban a külföldről eddig mutatkozott kereslet mintha némileg csökkent volna.

Az állatárak az előző havhoz képest tartják magukat.

Az állategészségügyi viszonyok e hóban nevezetesebb változást nem mutatnak.

Állategészségügy. A haszonállatok egészségi viszonyai javultak, amennyiben a hivataiból jelentendő ragadós betegségek esetei aránylag gyéren észleltek s a fertőzött terület is kisebbedett, mert a fertőzött községek száma 63 ról 47 re csökkent.

Lépfenével a hó elején fertőzve volt 8 község, a hó folyamán megállapított 12 községben, megszűnt 15-ben, fertőzve maradt 5 község. — Veszétséggel fertőzve volt 1 község s több eset nem fordulván elő, a betegség megszűntnek nyilvánított. — Ivarszervi hólyagos kiütéssel fertőzve volt 2 község, megállapított 1-ben, megszűnt 2-ben, fertőzve maradt 1 község. — Rühkórral fertőzve volt 2 község, megszűnt 1-ben, fertőzve maradt 1. — Sertésorbánccal fertőzve volt 19 község, megállapított 12-ben, megszűnt 17-ben, fertőzve maradt 14 község. — Sertésvésszel fertőzve volt 31 község, megállapított 7-ben, megszűnt 12-ben, fertőzve maradt 26 község.

Egyéb betegségek közül előfordultak: a sercegő üször, az influenza, mirigykór, vérhas, fertőző hüvelyhurut.

A legutóbbi közgyűlés alkalmával történt azon felszólalás folytán, hogy a zalaezerszegi járásban a szarvasmarhák között valamely járványos betegség van elterjedve, az alispán utasítására a vizsgálat megajtetett, de járvány nem talált. Egy gazdaságban néhány hónap előtt ivarszervi megbetegedések fordultak elő, de ezek bejelentve nem lettek.

Az októberi állatvásárokon részben közepes, részben csekély volt a felhajtás, míg az adásvételi forgalom a még folyton tartó, Olaszországra irányuló kivitel folytán elég élénk volt.

A dekanoveczi és domasineczi állami iskolák felszentelése.

Domasinecz és Dekanovecz muraközi községeknél szép és jelentőségteljes ünnepe volt múlt vasárnap. Ekkor felszentelte fel Ehrenreich Nándor, a községek fekkölti lelkű, hazafias derék plébánosa azt a két új állami iskolát, amely az Istenfélelemnek, a magyar kultúrának, a hazafias érzésnek templomául, terjesztőjéül és védőbástyájául állítottatott, hogy a községek jámbor, becsületes, hazafias népének gyermekeit nevelje hitben, tudásban és a magyar hazához való ragaszkodásban.

A fára népe összesereglett, hogy buzgó imádsággal kövesse papját, aki a hály az egyház szertartása szerint felszentelte az állami iskolát és ezzel hirdette urbi et orbi, hogy nem hisz sem

és, sem a lelki vezetése alatt álló nép azoknak a roszkaratu meséknek, amelyek a magyar állam iskoláit a vallástalanság és az erőszakos chove-nizmus tanyáinak akarják feltüntetni.

Ott volt a két község apraja, nagyja s ezeknek bensőségteljes ünneplését impozánsá tette gróf Batthyány Pál főispánnak, dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelőnek, Szalmay József esáktornyai, dr Ságváry Jenő perlaki főszolgabíráknak, dr Thassy Gábor megyei főorvosnak, Baranosics György beliczai, Murk István bottoroyai plébánosoknak megjelenése. A vendégek között ott voltak: dr Szabó Zsigmond perlaki orvos, dr Marik Pál főispáni titkár, Csák István földművelésügyi miniszteri számvizsgáló, több vidéki tanító stb. stb.

Gróf Batthyány Pál főispán vasárnap reggel nyolc óra előtt indult Csáktornyáról, dr Thassy Gábor, dr Marik Pál, Szalmay József és dr Csák Károly kíséretében.

Dekanovecz község előtt nagy néptömeg fogadta az érkező főispánt. Az iskolás gyermekek — tanítók vezetése alatt —, az előjáróság, az iskolák gondnokságai, a falvak népe s a már megjelent vendégek — élükön Ehrenreich Nándor plébánossal — ott állottak egy nagy festői csoportban, ahol az ut a dekanoveczi templomdomb felé kanyarodik.

A főispánt Ehrenreich Nándor plébános üdvözölte, megköszönve, hogy az iskolák felavatásának ünnepélye alkalmával megtisztelte a községeket látogatásával.

Gróf Batthyány Pál főispán Ehrenreich Nándor plébános üdvözlő beszédére a következő szavakkal válaszolt:

Uraim! — Fogadják köszönetemet szíves üdvözlötükért. Megjelenésüket nemcsak személyem iránti gyöngéd figyelemnek veszem, de egyben úgy tekintem, mint maguyilatkozását annak a meleg érdeklődésnek, mely az önök lelkét Muraköz oktatásügye iránt eltölti. Legyenek meggyőződve róla s kérem plébános urat, tolmácsolja ezt most híveinek is, hogy mindaz, ami Muraköz népének boldogulását előmozdítja, benne mindig a legbensőbb támaszát fogja találni. Fogadják szívóbb fakadó üdvözlöttemet!

A fogadtatás után a templomba ment a közönség s innét indult el a hosszú menet Domasinecz felé. A processio majdnem két kilométer hosszan nyult el a sikon kanyargó úton.

Domasinecz községben, amerre a menet végigvonult, a lakosság feldiszfittette házait, a kapufélfákra koszorút font iszalagból s kalaplevéve várták minden ajtóban a processiót.

A falu végén épült emeletes iskola előtt gyülekezett össze a tömeg, míg a fungáló plébános, gróf Batthyány Pál főispán, Dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő, a vendégek, az előjáróság, a tantestület s a növendékek egy része a tantermekbe vonultak. Ehrenreich Nándor plébános felszentelte az iskolát, elmondván az egyház által ez alkalomra előírt imákat. Ezután Kovács János főerdész, a domasineczi iskola gondnokságának elnöke mondott szép beszédet. Megemlékezett azokról a küzdelmekről, amelyek a magyar kultúra e díszes otthonának felépítését megelőzték. Köszönetet mond gróf Batthyány Pál főispánnak, aki a magyar kultúra terjesztésének lelkes apostola; Dr Ruzsicska Kálmán kir. tan. tanfelügyelőnek, aki a Muraköz kulturális fejlesztéséért évtizedek óta küzd és fáradoz; megemlékezett a perlaki járás volt főszolgabírájáról, Kovács Rezsőről, aki megindította az akciót, hogy Domasinecz község állami iskolát kapjon. Megköszöni a nép nevében is mindazoknak a közreműködésüket, akik előmozdították a község törekvésének teljesülését s kéri a kir. tanfelügyelőt, hogy az iskolát az állam kezelésébe vegye át.

A főispán Kovács János gondnoksági elnök beszédére a következő szavakkal válaszolt:

Uraim! Nagy örömmel veszek részt a domasineczi állami iskola felszentelésének ünnepén. Jól tudom, hogy ezen község szegény népének mily nagy szüksége volt ezen iskolára. Jól tudom azt is, hogy önök ur mily odaadással támogatta ezen iskola szervezését. Fogadják köszönetemet buzgóságáért. Meg vagyok róla győződve, hogy ha a gondnokság és tantestület szeretettel fogják betölteni szép hivatásukat, a jó Isten is meg fogja áldani mindnyájukat. A domasineczi iskola hosszú idők mulasztásait pótolja s egyik végvára lesz a hazaszeretnek.

Dr Ruzsicska Kálmán kir. tan. tanfelügyelő a következő beszéddel vette át az iskolát:

Igen tisztelt ünneplő közönség!

Midőn a domasinecezi iskolát állami kezelésébe átveszem, első kijelentésemet főispán ur Ó Máltósága abbeli megemlékezéséhez fűzöm, hogy ennek a közönségnek tényleg nagy szüksége volt ezen iskolára.

De szükség volt rá a muraközi népoktatás szervezetében is, mert a Mura éjszakkéleti mentébe eső muraközi községek egy egész csoportjában, az iskolázás ügye, részint a szegénység és közöny, részint a fontosabb határszélek meg-erősítésére irányult törekvések miatt, soká maradt a régi stagnációban.

Már e helyen és percben tartozom a történeti igazságnak vele, hogy megemlítem, miszerint a fenforgott akadály elleni küzdelemben hivatali kötelességeit messze tuhaladó, lelkes buzgalommal volt támogatásunkra Kovács Rezső volt perlaki főszolgabíró, kinek állandó érdeklődése s fásasztó tárgyalásainkon gyakorolt meggyőző irányítása — felette segítette a kivitel meg-érlelését.

Az uradalmi tisztaknak a magyarság fentartásában és ápolásában hiven megőrzött tradíciójából pedig Kovács János főerdész ur vette ki a maga részét. És pedig, amint ez a szép iskola-ház és pompás telek igazolja — a maga méltó részét!

Az én hitem is az, hogy az ő vezetése alatt álló gondnokságnak hazafias munkája és felügyelete, erkölcs, tudás hazaszeretet tekintetében új nyomokat fog törni Domasinecz község életében és érzésében.

Meg fogják velük értetni azt az eléggé nem hangozható történeti igazságot, hogy Domasinecz község is egy darab abból a Muraközből, mely a szigetvári veszedelem után, hosszú évtizedeken át, apáink vérével s a hazaszeretet csodás lelkesedésével védte és oltalmazta a magyar hazát.

Hogy ez a Muraköz, annyi századok együtt-érzése után nem természetes határok szerint tagolható fogalom, hanem igaz vér és igaz hus a magyar állam testéből.

Ennek a századok együttérzésnek a kapesait a kultúra van hivatva örökre és úgy összeforrasztani, hogy mindenki, a ki szent István koronájának területén él, osztozik bajban és boldogságban a közös édes anya sorsában.

Azon élő hitben, hogy a domasinecezi állami iskola ezt a szép és szent hivatást hűségesen betölti — azt ezennel megnyitom és működésére Isten szent áldását kérem! . . .

A beszédek elhangzása után a növendékek, az gazgató-tanító vezetése mellett, hibátlan magyar kiejtéssel elénekelték a himnuszt s a processió visszafelé indult Dekanoveczre.

Gróf Batthyány Pál főispán s a vendégek Kovács János főerdész házában tett rövid látogatás után kocsikon mentek át a dekanovecezi iskolához, ahol az egyházi funkció után Ehrenreich Nándor plébános, mint a gondnokság elnöke mondott lelkesítő és könyekig megható beszédet.

Máltóságos Főispán Ur! Mélyen T. Közönség!

Most, miután mint lelkész, az Ur szolgálja, a dekanovecezi és domasinecezi iskolákat a róm. kath. egyház szokása szerint felszenteltem, — engedjék meg, hogy mint a dekanovecezi iskola gondnoksági elnöke néhány szóval megemlékezzem a mai ünnepélyről.

A dekanovecezi és domasinecezi iskolák léte-zése elváhatlan szoros kapcsolatban van egymáshoz forrva — egy nap a két iskola concep-ciója — egy az államosítást elrendelő miniszteri rendelet — egy nap a felszentelési ünnepélyük és ép azért mindazok a hálás szavak, melyeket a domasinecezi iskola gondnoksági elnöke oly szépen elmondott köszönetül az iskolák megalapítói és megújítói iránt — a dekanovecezi iskola részéről is ugyanazt a hálás köszönetet nyilvánítottam.

Ezen ünnepélyes alkalomból végtelen örömmel adok kifejezést, hogy ma fényesen beigazo-ltatott azon tény, hogy az állami iskola nem ellensége a vallásnak, a vallás erkölcsi nevelés-nek, hanem ellenkezőleg megtűri, de megkívánja a vallást, a hitet, az erkölcsöt.

Ime, én itt mint katolikus lelkész egyházi diszben állok a m. t. ünneplő közönség előtt, mindkét iskolát felszenteltem a róm. kath. egy-ház ritusa szerint, az iskolákban felszenteltem és kifüggesztettem a katolikusok szent jelvé-nyét, az Ur Jézus Krisztus keresztyét, tehát nyilvánvaló, hogy ezen két állami iskola, hanem

tisztán a katolikus dekanovecezi fíra hiveinek iskolája. Ez tény. És e tények örök tanui a megjelent ünneplő közönség és őmáltósága gróf Batthyány Pál főispán ur! Tanuja dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő, a tanítói kar és a gyermekek.

És e tény oly örömmel és lelkesedéssel tölti el keblemet, hogy hálával eltelve emelem szíve-met a Mindenható Istenhez, kérve, hogy a mai napot áldja meg. Áldja meg mindkét iskolát, annak vezetőit, a kisdedeket, hogy a Szentlélek nevében elkezdett művön ama szent imák és könyörgések, melyeket e könyvből eléje terjesztettem, teljesüljenek, hogy e két iskola valóban a vallás, az Isténfélelem és hazaszeret-templomai legyenek, az Isten, a magyar haza és a jó magyar muraközi nép örök dicsőségére.

A főispán a dekanovecezi iskolánál a következő beszédet mondta:

Uraim! A dekanovecezi állami iskola felszen-telése alkalmából köszönetemnek és legmelegebb elismerésemnek adok kifejezést, hogy Ehrenreich Nándor plébános ur a mai szép ünnepélyen összhangba hozta a hitbuzgó lelkész és a lelkes magyar ember kettős hivatását. Nemesak Isten áldását kérte ezen iskolára, hanem odaállt az iskolai gondnokság élére, hogy bebizonyítsa, miszerint ezen állami iskola temploma lesz a vallásos érzületnek, hazaszeretnek és tiszta erkelesöknek. Felkérem a gondnokságot, tantes-tületet és előjáróságot, támogassák minden ere-jükből az elnök ur törekvéseit, amelyek új kor-szakot fognak teremteni e fíra lelki világában. Részemről ígérem, hogy ezen iskolák jövő fejlesztése érdekében mindent el fogok követni, mert azt óhajtom, hogy ez a két új állami iskola váljék díszére Muraköznek és a magyar kulturának.

Dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő következő szép beszéde zárta be az ünnepélyt:

Igen tisztelt ünneplő közönség!

A körülmények sajtáságos találkozására folytán a dekanovecezi állami iskola éppen huszonötödik a muraközi iskolák sorában.

Ennek a jubiláris számnak érdekességét fokozza azon körülmény, hogy ezen iskola felszentelésé-nek emlékéhez örökre hozzá fog fűződni azon férfi jelenléte, ki lelkében meg van győződve a nemzeti érzésben gyökerező művelődés nagy erejéről.

Ezért tulajdonit elsőrangú fontosságot a megyei kormányzat ágazatai közt a megye oktatásügyé-nek; ezen megyei keretben pedig főleg és külö-nösen, ezen száz és ezer történeti vonatkozásban gazdag sziget nemzeti művelődésének.

Engedjék meg tehát, hogy mint a vármegye királyi tanfelügyelője első sorban hálás köszönet mondjak gróf Batthyány Pál főispán ur Ó méltóságának kegyes megjelenéséért.

Köszönetet mondjak igaz érdeklődésének szép példájáért, mert nála a hazaszeretet nem sport, de egy nemes szenvedély, mely a költő szerint legjobban akkor boldogít, ha tüzével emészt.

De köszönetet kell mondanom azért a másik példáért is, melyet már Ó Máltósága is méltat-tott, midőn rámutatott arra a tiszta, szép összhangra, mely áthatja Ehrenreich Nándor plébános ur lelkész és hazafiai kettős hivatását.

Nem az a legfontosabb: állam, község, egyház vagy társulat tartja-e kezében a zászlót; a lényeg az, hogy annak, ki e zászló alatt harcol, az egységes magyar állam eszménye dobogtassa szívét.

A dekanovecezi és domasinecezi tantestülettől ugyanazt kérem, amit Zalavármegye tanítóitól kértem a balatonfüredi tavalyi közgyűlésén, hogy gróf Apponyi Albert minister urnak egy tanítói küldöttséghez intézett buzdítása szerint, nemesak a tudást kell terjeszteni, hanem a jelle-mek felemelésére és szilárdítására kell törekedni.

Ebben a sok bajtól sujtott országban szükség van jellemekre, szükség van a gyermek szűzies lelkében ébredő öntudatot a legnemesebb tár-sadalmi erényekre érlelő, a maguk tiszta jelle-mével áldást és világosságot terjesztő magyar tanítókra.

Kik nem a nagy társadalmi problémák ütköző pontjain ábrándoznak, hanem első sor-ban saját községük szellemi és anyagi boldo-gulásának kis világában hirdetik szóval s gyakorolják élő példával a hazaszeretet, vallás-erkölcs, a tudás, emberszeretet apostolságát.

Kérem Isten, árássa áldását Dekanovecz és Domasinecz községek minden lakójára!

Világossítsa meg őket a haza minden nagy

fiának komoly intelmével, hogy kevesen vagyunk és a reánk rótt nagy történeti hivatást, ha elpusztulni nem akarunk — csak mint magyarok tölthetjük be.

A dekanovecezi iskolát az „Isten, Király és Haza» jelszavával megnyitom! . . .

Az ünnepély után mise volt, amelyet Ehrenreich Nándor celebrált, Baranosics György és Murk István plébánosok segédletével. A plébános mise előtt horvát, mise után pedig magyar prédikációt tartott. Mise alatt az iskolai növendékek magyar szent énekeket énekeltek.

Délben pazar lakoma volt Ehrenreich Nándor plébános házában, amelyre a vidéki vendégeken kívül hivatalosak voltak Dekanovecz, Domasinecz és Novakovecz községek bírái is.

A felköszöntők sorát Kovács János főerdész, domasinecezi gondnoksági elnök nyitotta meg, aki gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert éltette; majd Ehrenreich Nándor köszöntötte fel a főispánt; a főispán pedig a házigazdát. Dr Ruzsicska Kálmán a házigazda édesanyjára, aki mint özvegy asszony tíz gyer-mekét nevelte lelkes magyarokká, emelte poharát; Baranosics György plébános dr Ruzsicska Kál-mánt, Muraköz kulturális haladásának lelkes apostolát éltette; Murk István és dr Szabó Zsigmond a főispánra, dr Csák Károly a muraközi papság hazafits tagjaira mondtak áldomást. A jelenvolt három községbíró egymásután emelke-dett szólásra. Horvátul beszéltek, mert még ők nem tudnak magyarul. De gyermekeiket már magyarul akarják taníttatni s felszólalásaikban kifejezést adtak a magyar haza iránti ragaszkodásuknak. Megköszönték, hogy a magyar állam e községeket jó iskolákhoz juttatta és kívánták, hogy az isten sokszorosan fizesse vissza azokat a jótéteményeket, amelyeket az államtól s a magyar testvérek szeretetéből Muraköz népe élvez.

A dekanovecezi plébános vendégszerető háza sokáig hangos volt a jókedvtől s a vendégek egy kedves nap emlékével távoztak, Ehrenreich Nándornak minden jót, hazafias működéséhez erőt, kitartást kívánva.

Adjon az Isten sok ilyen papot Muraköznek s legyen minden muraközi ember érzésben és cselekedetben olyan jó magyar, mint az a három derék, értelmes horvátajku községbíró, akik méltók arra, hogy Zrínyi katonáinak ivadékai gyanánt testvéreként kezdet szorítsunk velük.

Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közleményei.

Mikor szórjuk el a szuperfoszfátot.

A műtrágyák érvényesülése sok körülménytől függ, első sorban is természetesen attól, hogy van-e szüksége az illető talajnak a műtrágyában foglalt növényi tápanyagra. Azonban egy is ugyanazon talajon, amely műtrágyára reá szorul, ugyanazon trágya nagyon különböző hatást eredményezhet. Nagyon természetesen sok függ az időjárástól. A trágyának nedvességre van szüksége, hogy feloldódjék; minél biztosabban számíthatni a szükséges nedvességre, annál könnyebb a gazda helyzete a műtrágya alkal-mazásánál, mert ez esetben az, hogy korábban vagy később szórja el — a megengedhető határok között — hogy aláboronálja vagy alá-szántja, nem sokat határoz. Egészen másképpen áll a dolog a száraz klíma alatt, amilyen — sajnos — a miénk is.

Sok ideig azt tartották, hogy száraz klíma alatt nincs hatása a műtrágyáknak, időbe került bebizonyítani ezen állítás téves voltát. Azon-ban, ha a száraz klíma alatt a gazdálkodó a lehető legnagyobb hasznót akarja húzni a mű-trágyából, amihez pedig szükséges, hogy az minél nagyobb terméstoppletet adjon, akkor nem szabad a műtrágyázás keresztülvitelében azon gazdaságokat utánozni, ahol rendszeresen van bőven csapadék.

A trágyázási szakmunkákban rendszeren az olvasható, hogy a Thomassalakot több hónap-pal, a szuperfoszfátot pedig közvetlen a vetés előtt kell az őszi alá elszórni. Ez helyes eljárás lehet a csapadékú vidékeken, nálunk azonban ezen szabály oda változtatandó, hogy ha kénytelenek vagyunk a foszforsavtrágyát

közvetlen a vető-szántás előtt elhinteni, pld. ha a buza előveteménye tengeri, akkor erre a célra feltétlenül szuperfoszfátot használjunk, mert ennek foszforsava könnyebben oldódik és így gyorsabban elosztható a talajban, mint a Thomassalak foszforsava. Minden más esetben szabályul vehetjük, hogy őszi alá — eltekintve a könnyű homoktalajoktól — a szuperfoszfátot is célszerűbb több hónappal a vetés előtt elszórni.

A műtrágya hatékonysága nagy mértékben függ attól, hogy mily mértékben képes a trágya hatóanyaga a talajban eloszlódni, mert annál könnyebben talál a gyökér a tápanyagra és annál több gyökér kerül vele érintkezésbe. Ott, ahol elég csapadék van, a később elhintett műtrágya is eloszlik a talajban, szárazságra hajló vidéken azonban könnyen előfordulhat, hogy a későn elhintett műtrágya eloszlása tökéletlen, amiért is a trágyának vagy nincs hatása vagy nem oly mértékű, mint lenne, ha az eloszlódás tökéletes lett volna.

Ez okból ajánlatos nálunk a szuperfoszfátot is, ha csak lehet, több hónappal az őszi elvetése előtt elszórni.

Nem mondom, hogy mindig nagyobb lesz a korábban elszórt szuperfoszfát hatása. Minél csapadékosabb az őszi és a tél, annál kisebb lesz a különbség a korábban és később elszórt műtrágya között, csak annyit állítok, hogy nagy általánosságban biztosabban számíthatunk a kedvező hatásra, ha korábban szórjuk el.

Ha már az őszi elvetés is fontos, hogy a szuperfoszfátot jóval a vetés előtt szórjuk el, mennyivel inkább a tavaszi gabonafélékről, melyeknek tenyész ideje rövidebb és a mint a tavasz száraz, a műtrágya nem képes hatást gyakorolni, mert a talajban nem tud kellőképpen eloszlani. Sőt nemcsak a tavaszi gabonaféléknél, hanem a hosszú tenyészidejű cukorrépánál is előnyösebb a szuperfoszfátot már őszi elszórni. Az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás idevonatkozó több évi kísérletei legalább azt bizonyítják, hogy nagy általánosságban az őszi elszórt szuperfoszfát nagyobb termésmennyiséget eredményez, mint a tavasszal elhintett.

Midőn a műtrágyázó kísérleteket ezelőtt 23 évvel megkezdtem, az első kísérleteket árpával végeztük oly módon, amint az Németországban szokásos, vagyis tavasszal a vetés előtt szórattuk ki a szuperfoszfátot. Az eredmény bizony nem volt biztató. A legtöbb helyütt a termésmennyiség nem fedezte a trágyázás költségeit. Az utóbbi időben már négy év óta folytatunk árpaműtrágyázási kísérleteket igen kedvező eredménnyel, csak hogy most a szuperfoszfátot már őszi elszórt az őszi szántásra hintjük el.

Nem mondom, hogy mindenkor az őszi elhintett szuperfoszfát fog nagyobb termésmennyiséget eredményezni. Minél nyirkosabb a tavasz, annál kisebb lesz a különbség, sőt az is előfordulhat, hogy a tavasszal adott szuperfoszfát ad nagyobb termést.

Miután azonban a műtrágya hatására annál biztosabban számíthatunk, minél egyenletesebben tud az a talajban eloszlódni, ez pedig a mi klimatikus viszonyaink között biztosabban bekövetkezik, ha mi a szuperfoszfátot már őszi, az őszi szántásra elszórjuk, ezért ajánlom mindazon vidékekre, ahol a tavaszi szárazság gyakori, a szuperfoszfátot már őszi elszórni a tavaszi vetemények alá.

Cserháti Sándor.

Hirdetés

az állami szőlővesszőszaporító- és oltványtelepeken termelt szőlővesszők és szőlőoltványok eladása tárgyában.

Az állami szőlőtelepeken termelt szőlővesszők és szőlőoltványok kizárólag hazai szőlőbirtokosoknak a következő árakon és feltételek mellett adatnak ki:

I. Az eladási árak:

a) Amerikai fajtaú szőlővesszők: I. oszt. sima vesszők ezre 12 K, II. oszt. sima vesszők ezre 6 K, I. oszt. gyökeres vesszők ezre 24 K, II. oszt. gyökeres vesszők ezre 12 K.

b) Európai fajtaú szőlővesszők: 1. Bort-termő fajták: I. oszt. sima vesszők ezre 6 K, II. oszt. sima vesszők ezre 3 K, I. oszt. gyökeres vesszők ezre 12 K, II. oszt. gyökeres vesszők ezre 6 K.

2. Csemegé fajták: I. oszt. sima vesszők ezre 10 K, II. oszt. sima vesszők ezre 5 K, I. oszt.

gyökeres vesszők ezre 20 K, II. oszt. gyökeres vesszők ezre 10 K.

2. Európai szőlőfajgyűjtemény: I. oszt. sima vesszők ezre 30 K, II. oszt. sima vesszők ezre 15 K.

c) Szőlőoltványok: Gyökeres fás szőlőoltványok ezre 200 K, sima zöld szőlőoltványok 100 K.

Mind a szőlővesszőknek, mind a szőlőoltványoknak csomagolási és a feladó vasuti állomásig való szállítási költségei az eladási árakban bevonandóknak. A vasuti vitélberék azonban a vevőt terhelik s e végből a küldemények bérmentetlenségül adatnak fel a vasutra.

Az eladási árak utánvétel utján szedendők be. A telepeken közvetlenül átvett szőlővesszők és szőlőoltványok ára, az átvétel alkalmával, bélyegmentes ellennyugta mellett közvetlenül a telep házi pénztárába fizetendő.

II. A vételajánlatok benyújtása.

Mindazok, akik az állami szőlőtelepekről szőlővesszőket vagy szőlőoltványokat óhajtanak szerezni, vételajánlataikat a kívánt szőlővesszők és oltványok fajta, minőség és mennyiség szerinti megjelölése s a kiállítás helyének, ugyancsak a szállítási vonatkozó adatoknak (az átvéve neve, rendeltetési hely, vasuti vagy gőzhajóállomás stb.) pontos feltüntetésével legkésőbb nov. hó 20-ig azon kerületi szőlészeti és borászati felügyelőhöz, illetőleg vincellériskolai igazgatósághoz tartoznak benyújtani, akiknek, vagy amely igazgatóságnak szőlészeti és borászati felügyelői kerületében a felújítandó vagy szőlővel beültetendő terület fekszik.

III. A vételajánlatok teljesítése.

Amerikai fajtaú szőlővesszők és szőlőoltványok csak az 1896: V. tc. rendelkezései alá eső hegyvidékeken levő szőlőterületek birtokosainak adatnak ki. Európai fajtaú szőlővesszők szintén csak ilyen s ezeken kívül még immunis homoktalajú területekre adhatók el. Sik vidékek kötött talajú területein való felhasználásra sem szőlővesszők, sem szőlőoltványok egyáltalán nem adatnak ki.

Oly egyének vételajánlatai, akik szőlővesszőkkel vagy szőlőoltványokkal kereskednek, vagy akik saját termésű szőlővesszőket vagy szőlőoltványokat nem maguk használják fel, hanem — habár csak részben is — eladják vagy felhasználásra másoknak engedik át és végül, akiknek szőlőbirtokuk nincs, a teljesítés szempontjából figyelembe nem vétetnek.

Vételajánlatot a szőlőbirtokosok csak a saját nevük alatt tehetnek. Ha valaki a maga számára több név alatt tesz vételajánlatot, egyik vételajánlata sem teljesíttetik, még abban az esetben sem, ha közvetlen hozzátartozói: neje vagy gyermekei nevét használta fel.

Az oly szőlőbirtokos, akiről — habár utólag is — az állapították meg, hogy az állami telepekről kapott szőlővesszőket vagy szőlőoltványokat akár ingyen, akár pénzért másnak csegette át, az állami telepek készleteiből való részletezésből egyszersmindenkorra kizáratik.

A vételajánlatok, amennyiben a fenebbi tiltó rendelkezések, vagy a szőlővesszők és használt szőlőkarók forgalmának szabályozása iránt az 1903. évi március hó 14-én 26400. sz. a kiadott vagy az ennek helyébe lépő rendeletnek a szőlővesszők bevitelét megtiltó határozmányai alá nem esnek, lehetőleg a beérkezés sorrendjében teljesíttetnek, azzal a megszorítással azonban, hogy egy ajánlattevőnek — habár több fajtából és esetleg több telepről kívánna is — 20,000 darab sima vagy 10,000 darab szőlőoltványnál több nem szolgáltatható ki. Kivételnek ebben a tekintetben csak rendkívüli méltánylást érdemlő esetekben és csak külön engedéllyel van helye.

IV. A vételajánlatok kezelése és nyilvántartása.

A vételajánlatok kezelését és nyilvántartását felújítandó vagy szőlővel beültetendő területre nézve illetékes szőlészeti és borászati felügyelők, vagy vincellériskolai igazgatók teljesítik.

Az ezek mellőzésével vagy a határidő eltelte után benyújtandó kérvények és vételajánlatok csak abban az esetben lennének figyelembe vehetők, ha a rendes uton és ideje korán beérkező kérvények és vételajánlatok teljesítése után megfelelő készletek maradvának.

V. A vételajánlatot tevők értesítése.

A vételajánlatot tevők arról, hogy vételajánlataik teljesítésére mennyiben számíthatnak, an

illető kerületi felügyelő vagy vincellériskolai igazgató útján értesíttetnek.

VI. A szőlővesszők és szőlőoltványok szétküldése.

A szőlővesszők és szőlőoltványok megküldése a vételre ajánlkozók kívánságához képest őszi, vagy tavasszal történik. Azoknak, akik az elküldés idejére nézve kívánságaikat nem nyilvánítták, a szőlővesszők s a szőlőoltványok tavasszal küldetnek meg. Ugyancsak tavasszal küldetnek meg a szőlővesszők s az oltványok, habár a vételre ajánlkozók az őszi való szállítást kívánta, akkor is, ha az őszi szállítást az időjárás nem engedi meg.

Az elküldésről a vételajánlatokat tevők vagy megbízottaik a feladás napján külön levelekben értesíttetnek. Minden értesítő levélhez egy válasz úrlap csatolódik, amely a küldemény hiánytalanul és kifogás nélkül való átvételének elismerésére, illetőleg az esetleges észrevételek vagy kifogások megtételére szolgál és megfelelően kitöltve és aláírva mindenesetre legkésőbb három nap alatt beküldendő, mert későbbi felszólalás nem vehető figyelembe.

VII. Általános rendelkezések.

Az állami telepekről, vételajánlatok teljesítésére más, mint a szőlővessző- és szőlőoltványüzleti szokásoknak minden tekintetben teljesen megfelelő tökéletes szőlővesszők vagy oltványok senkinek, semmi esetre sem szolgáltatathatók ki.

A telepek kezelésével megbízott állami tisztviselők minden, akár a szőlővesszők vagy szőlőoltványok minősége, akár a csomagolás ellen emelt alapos kifogásért személyes felelősséggel tartoznak s mind a selejtes vagy éppen rossz szőlővesszők vagy oltványok kiszolgáltatásából, mind a hiányos csomagolásból származó károkért anyagilag is szavatolniuk kell. Alaposnak bizonyult kifogások esetén az illető telepek kezelésével megbízott tisztviselőket terheli a felülvizsgálat költsége is.

Darányi sk.

Köztelek Olcsó Könyvtára.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadóvállalata a mezőgazdasági ismeretek népszerűsítése céljából Olcsó Könyvtárt nyit meg.

A vállalat öt évre terjed.

A »Köztelek Olcsó Könyvtára«-ban havonként egy, esetleg két füzet fog megjelenni, összesen tehát 60—100 füzet kiadását vesszük tervbe.

A kiadványok felölelik a földművelés, a növénytermesztés, és állattenyésztés, az értékesítés és a kisegítő gazdasági ismeretek összes fontosabb kérdéseit.

Minden művet az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadóvállalata által felkért kiváló szakférfiak írják meg. A »Köztelek Olcsó Könyvtára« főmunkatársai a »Köztelek« lap rovatvezetői; a könyvtárt Buday Barna, a »Köztelek« felelős szerkesztője szerkeszti.

A kiadandó művek felölelik a modern ismereteket, mégis olyan előadás modorban, melyet az egyszerű kisgazdák is tökéletesen megérthetnek.

Egy-egy füzet legalább 3 nyomtatott ivre fog terjedni; kettős füzet hattól nyolcz ivig.

A szöveget szükség szerint magyarázó ábrákkal látjuk el. Egyszerű füzet ára 50 fillér, kettős füzet ára 1 K.

A »Köztelek Olcsó Könyvtára«-ban megjelenő összes kiadványokra előfizetést nyitunk.

Előfizetési díj egész évre 5 K; az egész öt évre 25 K.

Az előfizetők évente legalább 12 egyszerű és kettős füzetet kapnak, díjmentes postai szállítással. Öt év múlva az előfizető nélkülözhetetlen gazdasági könyvtárhoz jut, mely nemcsak a kisgazdák, de középbirtokosok, bérlők, gazdasíttek és gazdasági tanítók céljának is megfelel.

A »Köztelek Olcsó Könyvtára« következő művek kiadását tervezi, megjegyezvén, hogy a megjelentetés sorrendjére és a tervezet pótlására nézve a kiadóvállalat szabadkezet tart fenn.

A »Köztelek Olcsó Könyvtára«-ban kiadandó művek tervezete:

Általános rész. (Adóügyi tanácsadó. — Jogi ügyi tanácsadó. — A gazda számvitele. — A gazda hitelle. — A gazda miut kereskedő. — Biztosítási útmutató. — Mezőgazdasági vonatkozású törvények magyarázata; ebből megjelent már: Az új végrehajtási törvény.)

Földmivélés és talajjavítás. (Hogyan mivéljük a szántóföldet? — Az istállótrágyázásról. — Zöldtrágya és fekátrágya. — Mútrágyázás. — A borona és henger helyes alkalmazása. — Rét- és legelőpolás. — Rétöntözés. — Csatornázás és alagesövezés.)

Növénytermesztés. — (Gabonafélék helyes termesztése. — Kapások jövedelmező termesztése. — A tengeri újrendszerű mivélés. — Hogyan védekezünk a szárazság ellen? — Állandó takarmánykészlet létesítése. — Korai tavaszi és őszi takarmánynövények termesztése. — Milyen takarmánynövényeket termeszünk? — Hogyan kell jó vetőmagot termeszteni? — Dohánykertészek könyve. — Len- és kendertermesztés. — Milyen gyógynövényeket termeszthetne a kisgazda? — Konyhakertészet. — Gyümölcskertész. — Szőlőtermesztés. — A jó pincégazda. — Kosárfűzetermesztés és értékesítés. — A főbb kultúrnövények betegségei. — A gyümölcsfák és termésük megvédelem a kártevő rovarok ellen. — A gabonafélék kártevő rovarai. — A cukorrépa kártevő rovarai. — Védekezés a burgonya-betegségek ellen. — Bolgár kertészet.)

Állattenyésztés, állategészségügy. (Mennyi és milyen fajta állatot tartson a kisgazda? — Szarvasmarhatenyésztés. — Növendékállatok nevelése. — Hussertés, zsirsertés. — Tejgazdaság. — A tej higiénikus kezeléséről, a tejhibákról és a tejhamisításról. — Igáslovak tenyésztése. — Remontantenyésztés és értékesítés. — A h zánkban tenyésztett juhajták ismertetése. — Milyen juhokat tenyészten a kisgazda? — Fejős juhászat. — Mit kell juhtenyésztő kisgazdának megszívnie? — Baromfi-tenyésztés. — Mesterséges keltesés. — Baromfi-hizálás és értékesítés. — Baromfi-betegségek és azok gyógyítási módja. — Házinyul-tenyésztés és értékesítés. — Méhészet és a méz értékesítése. — Kecsketenyésztés. — Első segély állati betegségek esetén. — Az ellések körül való segédkezésről. — Az állatszavatosságról. — Védekezés az állati járványok ellen. — Érények és hibák átörökítéséről az állatok tenyésztése közben. — Patkolástan.)

Takarmányozás, bizlás. (A takarmányozás alapvonalai. — Fejőstehenek okszerű takarmányozása és borjunevelés. — Különböző gazdasági állatok okszerű takarmányozásai. — Marha-, juh- és sertéshizálás. — A téli takarmány biztosítása (szemkésztés, répa-, burgonyaeltartás, besavanyítás stb.) és a takarmányok előkészítése (szecskázás, füllesztés stb.) — Pót- és szükség-takarmányok.)

Gépszak. (A kisgazda talajmivélő eszközei. — A kisgazda tejgazdasági és gyümölcstermelési eszközei. — A kisgazda terménytisztító és takarmányelőkészítő gépei és eszközei. — Mi a benzinnemű és hogyan kell vele bánni? — Mi a szélmotor és mire lehet használni?)

A »Köztelek Olesó Könyvtára« kiadványai megrendelhetők a kiadóhivatalnál (Budapest, IX. Üllői-ut 25., »Patria« nyomda) s a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál.

Szeszfűzői tanfolyam szeszgyárvezetők részére.

A kassai m. kir. gazdasági akadémián tíz hétre terjedő szeszűzői tanfolyam rendeztetik. A tanfolyam 1909. évi február 1-én veszi kezdetét és április 15-ig tart. A tanfolyam célja: mezőgazdasági szeszgyárak részére gyárvezetőket gyakorlatilag és elméletileg kiképezni.

A tanfolyamra felvétetnek azok, akik 18 életévüket már betöltötték, hatósági bizonyítvánnyal beigazolni tudják, hogy legkevesebb egy szeszűzőési időnyben szeszgyárban mint gyakornokok alkalmazva voltak és felvételi vizsgával igazolják, hogy a szeszgyártás gyakorlatában kellő jártassággal bírnak. Ugyancsak felvételi vizsga alapján kell beigazolniok azt, hogy a magyar nyelvben jártasak, írni, olvasni és számolni tudnak. Részt vehetnek továbbá a tanfolyamon a m. kir. gazdasági akadémiák végzett hallgatói.

A tanfolyamra legfeljebb 25 jelentkező vehető fel, előnyben részesülnek azok, akik gépkezelői szakvizsgát is tettek.

A tanfolyam hallgatói a szeszgyárban előforduló összes munkákat végezni kötelesek, kötelesek továbbá a szeszgyártás elméletéből és a szeszűző törvényekről tartott előadásokat szorgalmasan látogatni, a szeszgyártás ellenőrzéséhez szükséges vizsgálati módszerek elsajátítása végett a laboratóriumi munkálatokban

részt venni. A tanfolyam befejezésével a résztvevők gyakorlati és elméleti vizsgát tesznek, a melyek eredményéről bizonyítványt nyerne. Tandíj 44 K, laboratóriumi díj 10 K. A jelentkezők élelmészűkről saját maguk tartoznak gondoskodni. Előjegyzéseket 1909. év január 20-ig elfogad a kassai m. kir. gazdasági akadémia igazgatóság, ahol egyúttal bővebb felvilágosítást is lehet nyerni.

Szeszfűzői tanfolyam gazdasítztek és szeszgyár-tulajdonosok részére. A kassai m. kir. gazdasági akadémián 1909. évi január 5-től 20-ig szeszűzői tanfolyam tartatik gazdasítztek és szeszgyár-tulajdonosok részére. Ezen tanfolyam célja: megismertetni a résztvevőkkel a szeszgyártás elméletét és a szeszgyártás terén felmerült újabb vívmányokat, az ellenőrző vizsgálatok végrehajtását és a moslék értékesítését. A tanfolyamon részt vehet minden gazdasítz és szeszgyárttulajdonos, aki legkésőbb folyó évi december 25-ig a kassai m. kir. gazdasági akadémia igazgatóságánál ebbeli számdéket levélben bejelenti. A tanfolyam csak az esetben fog megtartatni, ha legalább is tíz résztvevő jelentkezik. A jelentkezők a tanfolyam megtartása vagy meg nem tartásáról a jelentkezési határidő leteltével azonnal kiértékeltetnek. Tandíj 40 K laboratóriumi díj 10 K.

Bővebb felvilágosítással szolgál a kassai m. kir. gazdasági akadémia igazgatósága.

Felhívás gyümölcsfa mútrágyázási kísérletre. Azon körülmény, hogy a gyümölcsfák csak időszakonként adnak jó termést és a bőtermő esztendőket meddő évek váltják fel, nemcsak a kedvezőtlen időjárásnak, hanem annak is tulajdonítandó, hogy a gyümölcsfákat legtöbb helyen egyáltalában nem trágyázzák.

Ezen célra a mútrágyák nagyon jó eredménnyel használhatók fel és ennek igazolása céljából ez év őszén az ország különböző vidékein gyümölcsfa mútrágyázási kísérleteket óhajtuak végezni oly módon, hogy a mútrágyát a kísérletre jelentkező gazdáknak ingyen, de bérmentlenül megküldjük azon kötelezettség ellenében, hogy a trágyát utmutatásunk szerint használják fel és úgy a trágyázatlan mint a trágyázott fák termését két éven át lemérve, a kísérlet eredményét az általunk küldendő rovatos ívén bejelentik.

A kísérlet olyan módon végzendő, hogy a rendelkezésre álló fák fajta (alma, körte, szilva, barack stb.) és nagyság szerint csoportokba osztatnak és ezen csoportok fele trágyázatlan marad, a másik fele pedig még ez év őszén szuperfoszfátot és kálitrágyát, jövő év tavaszán pedig chilisátrómot kap.

Az egy fára adandó és az összes szükségelt mútrágya mennyiségének kiszámítása céljából tudnunk kell azt, hogy milyen nagy a fák törzsétől a korona csurgásig terjedő távolság és amennyiben valaki ezen kísérletben résztvenni óhajtana, kérjük, hogy sziveskedjék jelentkezni, hogy a trágya és utmutatás megküldése tárgyában mielőbb intézkedhessünk. Országos m. kir. növénykísérleti állomás, Magyaróvár.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A m. kir. nagykanizsai 20. honvéd gyalogezred közérkezési bizottság az ezred 1909. évi élelmiszer-szükségletei biztosítása céljából folyó hó 18-án írásbeli ajánlat útján nyilvános tárgyalást fog tartani. Szállítandó: marhahús, (esetleg élőmarha), liszt, rizs, dara, árpagyöngy, bab, zsir, burgonya, paprika, zöldség, hagyma, só, cukor, mák, káposzta, szilvaiz, köménymag, tojás, ecet, fahéj és tej.

A részletes föltételek az eredeti pályázati hírdetménnyel együtt a nagykanizsai honvéd gyalogsági laktanyában levő élelmész tiszti irodában tekinthetők meg.

Sopron, 1908. évi november hó 9-én.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hírek.

A dekanoveczi és domasineczi iskolák felszentelési ünnepélyéről a következő sürgönyt küldték gróf Apponyi Albert miniszternek: Nagyméltóságú gróf Apponyi Albert vallás és közoktatásügyi miniszter urnak Budapest. A dekanoveczi és domasineczi állami elemi iskolák,

Muraköz immár huszonötödik állami iskolájának mai egyházi felszentelése és társadalmi felavatása alkalmából mély hódolattal és azon meggyőződésben üdvözöljük Excellenciát, hogy azt a százados együttérzést, mely Muraköz népét testvérként hozzánk fűzi, a magyar kultúra fogja, a vallásérköles, hazaszeretet és ismeret áldásával — örökre megszilárdítani.

Az állami iskolák felállításáért hálás községek és a mai szép napon Excellenciára és szeretteire Isten áldását esdő ünnepelő közönség nevében: gróf Batthyány Pál főispán, dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő, Ehrenreich Nándor dekanoveczi plébános és Kovács János főerdész, gondnoksági elnökök, Szalmay József és dr. Sághegyi Jenő főszolgabírák, Baranosics és Murk plébánosok és az iskolailag esatlakozó összes községek bírái.

Gróf Apponyi Albert a következő választ küldte a főispánnak: Gróf Batthyány Pál főispán Muraszerdahely. A muraközi huszonötödik állami iskola felavatása alkalmából hozzám intézett üdvözlésüket köszönöm és szívből viszonzom azzal a hó óhajtással, hogy Muraköz népének egymás megértéséből és önzetlen hazaszeretetéből nemzetünkre mentől gazdagabb áldás fakadjon. Apponyi.

Katonai előléptetés. Ifj. Mayer István, a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség tisztviselője, Mayer István novai főszolgabíró fia, tartalékos honvéd hadnagy főhadnaggyá neveztetett ki.

Gyászhir. Krosetz János földbirtokos, volt vármegyei tiszti főügyész pénteken meghalt a kőszegi Dreiszker-féle szanatoriumban, ahol a család súlyos betegsége miatt már hónapokkal ezelőtt elhelyezte. Halálát özvegye, Darázs Betti, egyetlen leánya, Krosetz Janka férj. Nádasy Aladárné komáromi kir. törvényszéki elnök neje és testvérei: Krosetz Gyula, a Zalamegyei Központi Takarékpénztár igazgatója s Krosetz István, a Zalavármegyei takarékpénztár igazgatója gyászolják.

Pósfai Horváth Erzsébet Zalalövön 29 éves korában meghalt.

Kinevezés. A zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság Vellák Sándor érettségi vizsgát tett nagykanizsai lakost a nagykanizsai m. kir. adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Szabad liceum. A Zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Kör szabad liceumi előadásainak sorozatát Haerter Ádám főgimn. tanár nyitja meg az: Alduna című Uránia előadással, mely délután három és fél órakor kezdődik a főgimnázium tornatermében. Az előadásokon mindenké szivesen látnak.

Gyűjtés a József főherceg szanatorium részére. Mindenszentek napján a József főherceg Szanatorium javára országsszerre gyűjtést rendeztek. Zalaegerszegen 40 urhölgy vette kezébe a gyűjtőtársolty s a nemes célra 343 K 95 fillért gyűjtöttek. A gyűjtésben a következő urhölgyek vettek részt:

Tóth Irén 15-57 K, Zsombölyi Irén 12-80 K, Baksa Erzsé 14-92 K, Hajmágy Imréné 1-18 K, Gyarmati Vilmosné 1-26 K, özv. Ruzsics Károlyné 64 f, Stockinger Irén 12-79 K, Mayer Marianna 4-90 K, Takács Józsefné 18-18 K, Magyar Lajosné 12-55 K, Strobol Magdolna 3-45 K, Bogár Józsefné 1-76 K, Arany Margit 9-76 K, Bogár Józsefné 9-91 K, dr. Szigethy Elemérné 5-59 K, Salamon Iza 9-01 K, Makara Mariska 17-54 K, Kéner Ilonka 5-01 K, Viosz Lenke 5-09 K, Horváth Jánosné 1-41 K, Mészery Hermina 17-42 K, Hajgató Józsefné 12-17 K, Polgár Ilonka 6-31 K, polgári leány iskola 6-66 K, elemi leány iskola 8-79 K, Tölly Istvánné 4-44 K, Bita Irma 2-83 K, Fischl Erzsé 8 K, Breisach Erzsé 5-95 K, Elemi fiu iskola 11-86 K, főgymnasium 19-88 K, Horváth Magda 4-71 K, Bali Margit 5-53 K, Hartl Ilonka 4-80 K, Jámor Henrikné 3-59 K, Vörös Katica 5-33 K, Puer Irén 7-99 K, Németh Iza 22-81 K, Szigethy Élvira 90 f, Laurensik Erzsé 22-62 K. Összesen 343-95 K.

A novai járás területén Mayer István főszolgabíró felkérése folytán szintén gyűjtöttek a jószívű urasszonyok, a következő eredménnyel:

Bezeredy Istvánné 20 K, Puly Vilma 14-21 K, Martinevics Ferencné 14-21 K, Kovács Józsefné 34 f, Bznicza Péterné 10-52 K, Koronya Istvánné 20-60 K, Török Bertalanné 2-80 K, Kukorelly Ferencné 18-58 K, Márkus

Károlyné 70 f, Dr Augusztinóvics Nándorné 85 f, Veszprémi Gyuláné 5-78 K, Kelemen József 3-50 K, Kovács Margit 1-39 K, Hóhn Béláné 2-70 K, Polnisch Árpádné 11-53 K, Völgyi Mária 2-30 K, Farkasovszky Endréné 5-27 K, Nagy Emma 1 K, Malek Károlyné 3 K. Összesen 140-77 K. A befolyt összegek a Szanatorium egyesületnek elküldték.

A zalaegerszegi főrabbi jubileuma. A zalaegerszegi izr. hitközség által Engelsmann Izrael főrabbi ötven éves papi jubileuma alkalmával rendezendő ünnepélyre a következő meghívót bocsátották ki: Ez az év ötvenedik esztendeje annak, hogy érdemes lelkipásztorunk, főtisztelendő Engelsmann Izrael főrabbi ur, községünkben papi hivatását odaadással és hivatottsággal teljesíti. Ebből az örvendetes alkalomból az alulírott előjáróság 1908. évi november 25-ik napján jubiláris ünnepséget rendez. Zalaegerszeg, 1908. évi november hó. A zalaegerszegi izr. hitközség előjárósága nevében Boshán Gyula einök. A jubileumi ünnepségek sorrendje: 1. Hálaadó istentisztelet. Kezdeté délután pontban 2 órakor. Az ünnepi szónoklatot tartja: Dr Hevesi Simon ur, budapesti főrabbi. Az énekszámokat ellátja vármegyénk szülötte: Gutman Béla ur, bécsi főkantor. Az istentisztelet után: 2. Diszközgyűlés a városháza tanácsstermében. 3. A hitközségnek és a jótékony egyleteinek tisztelgése a főrabbinál.

Adomány. Gróf Batthyány Pál főispán ur ömeltósága a zalaegerszegi karácsonyfa egyesületnek 18 K adományozott, amelyért ezután mond köszönetet az elnökség.

Az iparos ifjak műkedvelő előadása. A zalaegerszegi iparos ifjuság — amint már megírjuk — ma műkedvelő előadást rendez. Gárdonyi Gézáknak „Annuska” című vígjátéka kerül színpadra. Az előadás iránt nagy az érdeklődés, már azért is, mert a darab nálunk ugyszólván ismeretlen s az ifjuság teljesen új díszleteket készített, amelyek a sikert emelni fogják. — Az előadás szereplői: (Nagyistván Péter földbirtokos) Kertész Ödön, (Anna, felesége) Zsombölyi Irén k. a., (Annuska, leányuk) Polgár Ilona k. a., (Prépost, Nagyistván testvér bátyja) Hány József, (Sári, Annuska barátja) Pausa Mariska k. a., (Balogh Miklós földbirtokos) Stökl Jenő, (Tétény földbirtokos, Miklós nevelő apja) Magyar József, (Vas Imre tanító) Maróthy István, (Piébános) Malek Rudolf, (János kolduló barát) Balaton Sándor, (Fő asszony) Unger Ilonka k. a., (Holdovány) Kolossa Iván, (Jegyző) Nagy József, (Körorvos) Nagy József, (Lukács szabó) Weisz Nándor, (Marci, Kati, Nagyistván cselédjei) Kranyecz József, Kursies Anna k. a. (Egy fiu) Farkas Lajos, (Egy inas) Farkas Lajos.

Értekezlet a laktanya ügyében. Dr Korbai Károly polgármester Zalaegerszeg r. t. város képviselőtestületének tagjait az új laktanya építése ügyében 1908. év november hó 16-án délután 2 órakor a városház nagy termében tartandó értekezletre hívta meg.

Közgyűlés. A muraközi r. kath. népnevelők egylete folyó évi közgyűlését ez évi november hó 18-án d. e. 10 órakor Murakirályon, a r. kath. népiskola helyiségében fogja megtartani. A gyűlés tárgyai: 1. Megnyitó. 2. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. A módosított alapszabályok felolvasása. 4. Esetleges indítványok. 5. Tisztujtás.

A Balatoni Szövetség november hó 15-én Budapesten választmányi ülést tart, amelyen tárgyalás alá kerülnek Zalavármegyének a csobánai kuruc emlék ügyében, a badaconyi turista ut fenntartása ügyében s alapító tagul való belépése tárgyában a szövetséghez intézett átiratai.

Az új mértékhitelítő hivatal Zalavármegye területére nézve Nagykanizsán lesz. A hivatal vezetője időszakonként köteles lesz a vármegye székhelyén is megjelenni. A bordójelző hivatalok székhelyeit még nem állapította meg a miniszter.

A lakbér. Az a hírünk, hogy Zalaegerszeg város a harmadik lakbéroszlályba jut s az itteni tisztviselők a budapesti lakbér 80%-át kapják, általános örömet keltett nemcsak a lakbér fizetők, hanem a stajgerolásra készülődő háztulajdonosok körében is. Egy újabb hír azonban 10%-kal leszállítja az örömet, mert Zalaegerszeg bizony csak a negyedik sorba

kerül s a lakbér a budapestinek 70%-a lesz. A stajgerolás tehát remélhetőleg 10%-kal szintén kisebb lesz (?).

A takarmányhiány. A földművelési miniszter által a takarmányhiány enyhítése céljából megindított akció folyamán a vármegye gazdái 55 vagon korpát s csekély mennyiségű szalmát kértek a kormánytól. A földművelési miniszter egyesületet, hogy a kért takarmánynevelőket rendelkezésre bocsátja. A miniszter a vételárból kisgazdáknak 30%-ot elenged.

A Balatonparti vasút menetrendje. Az épülő Balatonparti vasút menetrendjének megállapítása iránt most folynak a tárgyalások. Árvay Lajos alispán a MÁV. kiküldöttéit arra kérte, hogy Zalaegerszeggel—Ukkon keresztül—létesítsék naponkénti összeköttetést. A kiküldöttek ezt kielégítően is helyezték. A közigazgatási bizottság az összeköttetés létesítése érdekében felírt a kereskedelmi miniszterhez.

Hová vitték az ágyukat? A múlt héten két különvonat is ment a Boba—csáktornyai vonalon, amelyek ágyukkal voltak megrakva. A háborús hírek folytán természetesen mindenki azt hitte, hogy a haláltokádó szörnyetegeket Belgrád alá viszik a szerb disznókereskedők fékentarása végett. Amint azonban illetékes helyről tudjuk, az ágyukat nem a harotérre, hanem azokhoz a tűzvezredekhez vitték, amelyek új ágyukkal lesznek felszerelve. Ezek tehát ama bizonyos új ágyukból valók, amelyekre a delegációk által megszavazott milliók kellenek.

Hideg éjszakán. Öreg Varga István egyik éjszakán nagyon rosszul lett. A fia — tizennyolc éves legény — a városba igyekezett orvosért, de az uton eltévedt és sokáig bolyongott. Szegény fiu rosszul volt öltözve s mire újra hazaért, mindkét lába és füle elfagyott.

Kiaknázatlan kincsek. Sok kiaknázatlan kincse van még Magyarországnak, de nem tudunk vagy nem akarunk rátalálni. Érdekes bizonyítéka ennek az az eset, amelyet a Kisbalatonban termő sás kihasználásáról írnak. A jelen év tavaszán Vörs községbe úgy véletlenül odakerült egy olasz gyáros s gyékényt keresett. A község mellett elterülő Kisbalatonban talált is. A Festetics-urodalom bérlejtőitől 200 koronáért kivette a Kisbalaton egy részét, hogy a nád közül a gyékényt, a sást szedhesse. Az olasz gyáros 12 olasz és 100-150 vörsi munkással szedette egész okt. 15-ig a gyékényt. Sőt az olasz gyáros kijelentette, ha 20 évig a gyékényszedést bérletileg kivethetné, ő kész volna Vörsön gyékényfeldolgozó gyárat építeni, hol évenként 200 embert tudna foglalkoztatni. Több mint 15 ezer K hagyott a községben, aminek az volt a hatása, hogy a nép adóját már egészen befizette, adósságát törlesztette, a hitel-szövetkezeti takarékbán pedig szép kis összeget gyűjtött össze.

Kivándorlás. Az Egyesült-Államok statisztikája szerint a bevándorlás a nyári hónapok alatt a tavalyhoz képest majdnem 25 százalékkal csökkent. A legnagyobb visszaesés a magyar és az osztrák bevándorlóknál mutatkozik. Augusztusban Ausztriából 2000 és Magyarországból 1857 bevándorló érkezett az Egyesült-Államokba, holott tavaly augusztusban ugy Ausztriából, mint Magyarországból külön tízezer bevándorló érkezett. A statisztika azonban — sajnos — nem sokára megint a régi arányszámokkal fog dolgozni a bevándorlást illetőleg. Meg volt az elnökválasztás, megindul a munka, keresik az erőskaru magyart a gyilkos gyárakba, a haláthozó bányákba. Csökkenést mutat az ideilnökválasztó esztendő bevándorlás dolgában az olaszoknál és oroszoknál is, akiknek bevándorlása negyedrészre redukálódott. Nem kell hozzá prófécia, hogy megállapíthatjuk, hogy a dollárok mágnesa a jövő tavasszal sok magyar munkást vonz ki megint az új világba. — A munkástoborzás már meg is indult, S. megyében 5000 munkást kerestek egy nagy szénbánya társulat megbízottai, akik valószínűleg hozzánk is ellátogatnak, mert azt az utasítást kapták, hogy lehetőleg magyar vidékről szerezzenek embereket.

Az újpesti bankrablás következményei. Az a két orosz subane, aki az újpesti bankot fényes nappal kirabolta, nem is hiszi, hogy vakmerőségük milyen fegyverkezésre készítette az eddig gyanútlan polgárokat. A pénzintézetek pénztárosainak fiókjába egy-egy Browning került az

aranyak mellé s napi zártakor, amíg a pénzt olvassak, még nálunk is becsukják az ajtókat. Mert az ember nem tudhatja, mikor toppannak be a muszkák. Egyébként újabb általános szokássá vált a revolverhordás, ami jellemző a mi közbiztonsági állapotainkra.

Soprúszállítás a honvédség részére. A székesfehérvári V. honvédkerületi parancsnokság a Székesfehérvár, Veszprém, Kőszeg, Kaposvár, Pécs, Nagykanizsa, Körmen, Fiume, Zalaegerszeg és Keszthely állomásokon elhelyezett csapatok részére szükséges 3323 drb cirok és 3202 drb nyírág seprüt kíván beszerezni. Közlelbi adatok a parancsnokságnál tudhatók meg.

A fazék. Egy fiatal leányzó jött a városba. Fazekat hozott a kezében, tele édes tejjel. Mellette ballagott egy legény, aki nem az édes tejre, hanem a leányzó csókjára szomjazott. De utban volt a fazék. Ahányszor a legény a károsu derék felé nyult, a leány a fazekat tartotta maga elé s a szerelmes ifja nem merete megkockáztatni, hogy a szomjas föld igya föl a jó édes tejet. Egyszer azonban, hogy hogy nem, kiesett a leány kezéből a fazék és eltört. Cserepeit siránkozva szedte össze a kis leány s vitte egyenesen az apjához. Szörnyű dühre lobbant az öreg, de azután belátta, hogy a fazekat össze nem drótoztathatja többé. Maga elé oitálta legényt és kérdőre vonta: mi lesz a törött fazékkal? A fiu megriadt az apa haragos tekintetétől s bő kárpótlást ígért: megkérte a leányzó kezét. Rendben is lett volna a dolog, de a fiu 16, a leány pedig 14 éves. A házasságból tehát nem lesz semmi, hiába jár a károsult apa kivételes nősülési engedély után.

Lopások. Kasznár Márton cipésmester és Krausz Mártonné faházait ismeretlen tettesek feltörték s onnét öt követ ludat elloptak. — Weisz Tivadar zalaegerszegi kereskedő lakásának folyosójáról 1 kabátot vittek el. — Dénes Károly „Korona” szállodai házi szolgától több ruhadarabot vitt el valaki. — A püspök majorban feltörték egy szerszámok ládát s elloptak 100 K értékű gépszíjat. — Epen elég egy hétre.

Leütöttek. Müller Ádám magyarszerdahelyi napszamos munka után esendesen hazafelé ballagott a hegyi uton. A gyanútlan embert valaki hátulról úgy vágta fejbe, hogy összeesett. A tettest keresik.

Vásáráthelyezés. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a Légrad és Drávavásárhely községekben december hó 13-ikára eső vásárok ez évben december hó 14-én tartassanak meg.

Dühüngő részeg ember. Iványi József bánokszentgyörgyi gazda estefelé otthon unatkozott. Átment tehát Busa István szomszédhoz egy kis beszélgetésre. Busa hatalmasan be volt rugva, ép akkor tért haza a korosmából. A két ember beszélgetésbe kezdett, amely azonban csakhamar dühös vitaközzé vált, mert Iványi ellent mert mondani a részeg házigazdának. Busa annyira dühbe gurult, hogy vendégét fejbe vágta s amikor az összeesett, addig rugdalta, míg meg nem halt.

Kukoricaszártépő szerkezet cséplőgépekhez. Bojtor Lajos Vente pusztai (Zalamegye) uradalmi gépész egy elmés szerkezetet konstruált, amely bármely cséplőgép dobjára felszerelhető s a kukoricaszárt feltépi úgy, hogy az besavanyítható és takarmányozható. Munkaképessége naponként 4-500 mm. s jobban működik, mint bármely drága szártépő készülék.

Korcsmai jelenet. Koczet József alsóbisztriceai lakosnak sok ismeretsége van Amerikában. Jöttek a levelek a tengerentúli országból s hívták Koczetet a szénbányába dolgozni. A békességes vend atyafinak fejébe szállt a sok ígérlet, a nagy bér, amelyről a levelek beszéltek a rávette az asszonyt is, hogy vándoroljanak át az újvilágba. Koczeték pénzzé tették a kis vagyonaikat s már indultak volna, ha a szívükben nyilalást nem éreztek volna arra a gondolatra, hogy végleg el kell hagyni a falut, az ismerősöket. Végre mégsem halaszthatták a dolgot: utra kellett kelni. Eljött az utolsó este Koczeték jókedvűen akartak elbúcsuzni Magyarországtól s beültek a korcsmába, ahol nagy dárídót esaptak. Ott volt Magdics József is, aki beleszólt a mulatságba. Az asszonynak nem tetszettek Magdics megjegyzései s azt tanácsolta neki, hogy fogja be a száját. Magdics azonban nem fogadta meg a tanácsot, amire Koczetné alaposan arcul ütötte. A felpofozott emberben volt anyai gavallér a.

hogyan az asszonyi merényletet nem sokba vette. Azt mondta ró, hogy holmi asszonyrugás nem árt a férfi embernek. — Ha csak az a hiba — vélte Koczet József — lehet azon segíteni. És ő is arculesapta Magdiest, de úgy, hogy elborította a vér. A Koczet házaspárt azután letartóztatták s bevitték Alsólendvára, ahol a bíróság 10 napi fogházat szabott ki a férjre. Így szenvedett újabb halasztást az amerikai utazás.

A felső légzőutak katarrhusai és köhögés ellen a »Sirolin-Rochet« segít. Tartalmazza a rég bevált creosot-szerek összes gyógyhatásait. Nem izgat és teljesen méregtelen. A mellett pedig oly jóízű, hogy hónapokon át szívesen használják. Gyógytárakban kapható.

Fogzás

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kiméljétek meg álmatlan éjszakáját. A fogak minden fájdalom és bélbaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük ügyeltembe venni.

SCOTT-féle Emulsiót

és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavarva, mindenkor helyre állítja és előmozdítja.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Szállítási kedvezmény külföldről behozott takarmányeműkre. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a Boszna-Bródon és Fiumén át Baranya, Bács-Bodrog, Békés, Csongrád, Fejér, Győr, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Somogy, Temes, Tolna, Veszprém és Zalavármegye területén fekvő vasuti állomásokra, valamint a horvát és szlavonorsági területen fekvő vasuti vonalak állomásaira takarmányozási célokra leendő felhasználás s illetve e célból gazdák részére leendő eladás végett szállítandó s ehez képest gazdák, gazdasági egyesületek, községi előljáróságok, takarmánykereskedők, avagy szövetkezetek címe alatt bérmentetlenül földandó, az illető rendeltetési állomáson tényleg leadásra kerülő és onnan tengelyen elüvaroztatandó szárított cukorrépaszelet küldemények után — a fuvardíjnak kecsi s fuvarlevelenkint legalább 10000 kilogrammért való fizetése mellett Boszna-Brod-tól illetve Fiumétól a m. kir. államvasutak összes vonalain és a pécs-baresi vasuton valamint az államvasuti kezelés alatt álló mindazon tekintetbe jövő helyi érdekű vasutakon, melyekre nézve az államvasutaknak az üzletkezelési szerződés értelmében szabad díjszabási jog van biztosítva, a helyi áru díjszabás szerinti I. kivételes díjszabásnak a díjtételei alkalmaztassanak.

A tél. Korán, váratlanul tört ránk a tél és a havazás. Igaz, hogy nappal elolvad, de éjszaka-ként mindig keményre fagy. A múlt héten a legnagyobb hideg — 7 R fok volt. Az időjósok szerint a hideg nem lesz ugyan állandó s november második fele enyhének ígérkezik, december elején azonban újra kemény időt várhatunk s ettől kezdve heteken keresztül állandó hideg lesz.

Csikos - **Selyem** és „Henneberg“ selyem 1 K 50 f-től feljebb bérmentve és vámmentesen. Minta postafordultával.
Kockás -
Shantung -
Armure -

Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Fiacsi árak a legutolsó hétfővasárnapon 50 kilogrammonként		Kor-tól	Kor-ig
búza	minőség szerint	10-70	—
rozs	»	9-40	—
árpa	»	8—	—
zab	»	7-80	—
kukorica	»	8—	—

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.

Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

Dr TOMPA egyetemes orvostudor és fogorvos-speciálista lakik és rendel MUNKÁCSI-UTCA 1. sz., Comin-féle ház.

Tölgyfaeladási hirdetmény.

Az alsólendva-lentii uradalmak főbérnöksége ezennel közhírré teszi, hogy bánok-szentgyörgyi gondnoksága

Várföldi	1911—1912 évi vágásában	85 szál
Budnyai	»	128 »
Bucutai	»	140 »
Lasztonyosi	»	10 »
Pordeföldi	»	103 »
Tolmási	»	432 »
Márki	»	906 »
		összesen 1809 szál

technikai célokra alkalmas

tölgyfa,

a lentii főbérleti erdőhivatalban (vasutállomás Lenti) kedden, december hó 1-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverés útján egyes üzemtestenként külön eladatni fog. Az eladási részletes föltételeket érdeklődőknek készséggel megküldi

Az alsólendva lentii uradalmak főbérnökségének főszámvevősége Alsólendva, (Zalamegye)

777/v. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 480. számú végzése által *Haász Lajos és neje* végrehajtók javára 861 korona tőke, ennek 1908 évi aug. hó 11-től járó 5% kamatja, egy járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 2670 koronára becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén vagyis *Zalaegerszegen* leendő eszközlésére 1908 évi november hó 30-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kiüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tc. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. tc. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1908. évi november 6-án.

Lukács József, kir. bir. végrehajtó.

Értesítés.

Van szerencsém Zalaegerszeg és vidéke igen tisztelt közönségének b. tudomására hozni, hogy bármikor rendelkezésre készítek gyorsan és legkitünőbb kivitelben

női-, férfi- és baba-kelengyéket.

Tanulók bármikor felfogadtatnak. A n. é. közönség kegyes pártfogását továbbra is kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Viola Mariska

fehérvarrónó Zalaegerszeg, Boszót-utca (Plébánia épület háta mögött.)

Tejgazdaságunk

több évi vajtermékét f. hó 27-én d. e. 10 órakor tartandó árverésen eladjuk.

Venni szándékozókát üzlethelyiségünkbe meghívjuk.

A nagylengyeli tejszövetkezet igazgatósága.

SIRUP-PAGLIANO a legjobb vértisztítószer. Feltalálója Girolamo Pagliano florenzi tanár, 1838 óta állítja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer családnál a legjobb eredménnyel használtatik. Orvosi rendeltetű minden jobb gyógyszerárban kapható. Megszünteti a székrekedést és annak következményeit, mint vértódlás a fejbe stb., előmozdítja az anyagcserét és vértisztítón hat bőrkiütések, csusz, köszvény-nél stb. Megrendelések intézendők: Girolamo Pagliano tanár, Florenc (A 74.) Via Pandolfini. — Elismerő leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselő: Dr. F. Herzig, Wien, XI. Löblichgasse 4. Gyógyszertárak fölerakatként kedvező feltételek mellett kerestetnek.

Világkiállítás St. Louis 1907. GRAND PRIX

Jobban tisztít, mint más ténfiszítószer.

FIGYELEM!

Szólóoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 110 K, Delaware ezre 100 K.

Czím:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsősegesd, Somogy megye.

807/v. 1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 675. sz. végzése által *Alsólendvavidéki takarékpénztár* végrehajtók javára 500 korona tőke, ennek 1907 évi június hó 13-tól járó 6%-os kamatja, egy járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 635 K-ra becsült butorok és könyvekből álló ingóságok nyilvános árverés útjánleendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis *Zalaegerszegen* leendő eszközlésére 1908 évi november hó 16. napjának d. e. 10 órája határidőül kiüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tc. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. tc. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1908 október hó 30-án.

Lukács József, kir. bir. végrehajtó.

Eladó

Örömhegyen (Hetés mellett) egy 3900 □ ölnyi 6—7 éves

ojtvány szőlő.

Ez idén termett 400 akót. Részletekben is eladó, ha az összesre vevő akad.

Bővebbet

Páslek Lajosnál
Zalaegerszegen.

Diszitsd otthonodat télen,
= kertedet tavasszal =
valódi **Haarlemi**

virághagymákkal

8 korona (holl. 4 frt) postautalvány ellenében bérmentve és vámmentesen küldjük Ausztria-Magyarországon át mint évenként a mi kedvelt **Normál kollekciónkat**: 30 jácintot üvegek vagy 40-et eserepek számára, vagy 50-et a kert részére, vagy pedig szobákba való kollekciónkat 150 drbot 45 eserep számára, vagy 250 drbból álló kertbe való kollekciónkat, vagy a kert és szobákba való 240 drbból álló kollekciónkat (mely egy szép választék jácint, tulipán, nárcisz, crocus, scilla, hóvirág stbből áll.) Gazdagon illusztrált, számos termelési utasítással ellátott főárjegyzék, mely a kollekciónk részletes jegyzékét is tartalmazza, ingyen és bérmentve.

Blumenzwiebelzüchtereij »Huis ter Duin«
(A.-G.)
Noordwijk bei Haarlem (Holland.)

Szőlő-

oltványokat

szállít, fajtiszta-
ságért jótállva,
legdusabb vá-
lasztékban a
már évek óta

elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **GASPARI FRIGYES,**
Medgyes, 120. sz. (Nagyküküllőmegye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

8018/1908. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Néptakarék-pénztár r. t.** végrehajtónak **Kovács Lajos és neje Cseresics Erzsé** végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében az árverés 2000 korona tőkekövetelés, ennek 1908 év február 18 iól járó 6% kamat, 13% váltódíj, 144 K 30 f eddigi és jelenleg 36 K 30 f-ben megállapított költésig kielégítése végett a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, Cseresics Erzsé Kovács Lajosné tulajdonú felvett, a pölöskei 71. sz. tjkvben a + 1—10. sor 101/b, 157, 226, 315, 372, 405,

428, 533, 737, 795. hrszámú szántó, rét, kenderföldből álló 1/4 telekre összesen 2004 K kikiáltási árban, továbbá u. e. tjkvben II. 371. hrsz. kenderföld a családi dűlőben fekvő ingatlan 48 K, u. e. tjkvben + 1. sorsz. 645. hrsz. kenderföld a törzsökösi dűlőben 92 K, u. e. tjkvben + 2. sorsz. 612/b hrsz. szántó a rózsahegy 219 K, u. e. tulajdonú a pölöskei 146. számú tjkvben 915. hrsz. szőlő préházal az öreghegyen (préház, közös) 430 K, Kovács Lajos és neje Cseresics Erzsé tulajdonú a pölöskei 886. sz. tjkvben 254. hrsz. szántó a családi dűlőben 285 K, u. e. tulajdonú a pölöskei 1038 sztkvben + 592 a helyrajzszámú szántó a rózsahegy 221 K tulajdonú a pölöskei 1050. sz. tjkvben + 1. sorsz. 588/b/2 hrsz. szántó 118 K, u. e. tjkvben I. 1. sorsz. 181/c/1 hrsz. rét a kanászréten 49 K, a pölöskei 1010. sz. tjkvben felerészben Kovács Lajos, felerészben László József és neje Tulok Ágnes tulajdonú felvett + 1. sorsz. 621. hrsz. ingatlanból Kovács Lajos felerész illetősége 220 K, továbbá Kovács Katalin, Kovács Lajos, ifj. Szekeres Mihály, Szabó Teréz, Horváth Anna, László József és neje Tulok Ágnes tulajdonú felvett a pölöskei 170. sz. tjkvben + 1. sorsz. 950. hrsz. szőlő préházal az öreghegyen ingatlanból Kovács Lajos 1/4 rész illetősége 262 K kikiáltási árban az alábbi feltételek mellett elrendeltetik és hogy a fent megjelölt ingatlanok az 1908 évi december hó 28 ik napján délelőtt 10 órakor Pölöske községkészenél megtartandó nyilvános árverésen és pedig házbéradólan és ingatlan a kikiáltási ár felénél, egyéb ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladatul nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 200 K 40 f, 4 K 80 f, 9 K 20 f, 21 K 90 f, 43 K, 28 K 50 f, 22 K 10 f, 11 K 80 f, 4 K 90 f, 22 K és 26 korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. tc. 48. §-a alatt megjelölt árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 6. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. tc. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni a bánatpénzt a vételár 10%-áig kiegészíteni.

A kir. törvényszék mint tkv. hatóság.

Zalaegerszeg, 1908. évi október 19. napján.
Moiser, kir. tszéki albiró.

TÖRLEY

CASINO
TALISMAN
GRAND VIN

Egy és két éves

szőlő-

oltványokról

különféle sima és
gyökerez vadvosszóról
szőlő kimutatás meg-
jelent.

Kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldi a

vállalati szőlőtelep

Billéd, Torontálmegye.

KEGYELET

disztemetkezési vállalat
a vármegyeház átellenében
ZALAEGRSZEGEN.

Raktáron tart:

fa- és ércokporsókat, sirkeresz-
teket, sirkoszorukat, kész halotti
ruhákat, művirágokat, s minden a
temetkezéshez szükséges cikketek
nagy választékban.

Elvállal:

egyszerű és dísztemetkezéseket,
vidékre hullaszállítás és átszállí-
tást a legjutányosabb árban.

Szükség esetén szives pártfogást kérnek:

Lendvay László,
Siposs János, Lendvay Pál,
asztalos mesterek.

Eladó

nagymennyiségű zöldojtvány.

Gyökerez és sima riparia portális alanyon ojtottak, minden betegségtől mentesek, kifogástalan fajtiszták, amiért szavatolok.

A fajok nevei a következők: Margit, Mézesfehér, Nemeskadarka, Oportó, Nagyburgundi, Tramini, Szilva-szőlő, Püspök-szőlő, Bakator, piros és fehér sasza, piros és fehér keoskeszemű, Pasatuti, Füzmony, Bakszölő, Ezred-éves, Kossuth Lajos, Hárslevelű, Lisztesfehér, Mustosfehér, Ezerjő, Sárga muskotály, Zöldszilváni, Olasz rizling, Jubfark, Sárféher, Leányka, Delawára, Pozsonyi fehér, Muskát Hamburg, Muskát Ottonel, Arramon.

Ugyanezekben a fajokban nemes vesszők is kaphatók.

Két millió fásparosításhoz való riparia portális vessző is van.

Eladó 6 milliméter vastagságtól fölfelé ezre 20 korona.

I. oszt. fás parosítás ezre	100 frt.
I. > gyökerez zöld ojtvány ezre	80 >
Válogatott igen erős hiánypótlásra ezre	100 >
I. o. sima zöldojtvány válogatott, ezre	50 >
A rendes sima zöldojtvány ezre	40 >
I. o. gyökerez riparia portális ezre	20 >
II. > > > >	12 >
I. > sima riparia portális ezre	10 >
II. > > > >	6 >
Direkteremő Othello szőlő ezre	5 >

Megrendeléseket őszi és tavaszi szállításra elfogadok.

Megrendelés esetén az árak 1/3-ad része előlegül elküldendő, a többi pedig utánvétellel történik.

Csepány Mihály

bortermelő és ojtványkészítő **Gyöngyös,**
Tó-utca, Kálvária part alatt.

Vizsgázott gépészt és fűtőt

keresek szeszgyárba stabil géphez azonnali belépésre, lehetőleg nőtlent. Ajánlatokhoz fizetési igény okvetlenül melléklendő.

Barcza László

Csabrendek, Zalaegerszeg.

Házeladás.

Zalaegerszegen Vörösmarty-utca
34 szám alatt levő

házaamat

szabad kézből eladom.

A házban van 3 utcai szoba,
3 konyha s egy udvari lakás.

Horváth István
háztulajdonos.

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vesszőeladási hirdetmény.

A nagyméltóságú Földművelésügyi Ministerium
60900/1896. számú szokványrendelete szerint
válogatott első osztályu sima és gyökeres

Ripária-Pertalis, Rupestris-Monticola és
Vitis-Solanis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra
nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő
a legkiválóbb bor és csemege faj

gyökeres fás és zöldoltványok
ugyszintén hazai sima és gyökeres vesszők kerül-
nek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége,
Tapolca, (a Balaton mellett.)

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK
BUDAPEST.

Szőlőoltvány és vesszőről

nagy képes árjegyzékemet ingyen és bér-
mentve küldöm meg, aki címét tudatja.
Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni
nem akar, mert sok hasznos tudnivalót
tartalmaz.

Gyökeres oltványokból, amerikai és európai
sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű
„Delawaré”-ből 1 1/2 millió készlet.

Olosó ár és pontos kiszolgálás.

Cím: **Szücs Sándor és fia**
szőlőtelepe **Bihardiószeg.**

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál.

Vásárlásánál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY-felét kérjük, mivel
sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-felét fogadjunk el!

„M-i-t? ... „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-
féle Antinicotin-cigaretta-hüvelyek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát tar-
talmaz.

Sok pénzt

takaríthat meg, aki kályhát és takaréktűzhe-
lyeit általam javíttatja, vagy átrakatja fa-, szén-
és koksztűtésre, tűzmentes téglákból épített
tűzszekrényvel. Nincs többé szén- és szén-
mégzés a szobákban, ha bizalommal hozzám
fordulnak. 14 évig dolgoztam mint segéd bel- és
külföldön, többek között Ó Fensége József fő-
herceg alsóuthi birtokán, Frigyes főhercegnél
Félteronyban, Rainer főhercegnél Badenben,
Mária főhercegnőnél Haliban (Steyer), Alfonz
spanyol király altmünsteri kastélyában (Felső-
ausztria), hol a legnagyobb megelégedést és bi-
zalmat nyertem.

Itt Zalaegerszegen való önállósításom óta szin-
tén a legnagyobb megelégedésben részesültem.
Ajánlom megtekintésre dús választéku raktá-
ramat elsőrendű, esinos és olesó

cserépkályhákából.

Minél számosabb megrendelést kérve, gyors
és lelkiismeretes kiszolgálást biztosítok.

Kiváló tisztelettel

BACH LAJOS

kályhás
Zalaegerszeg, Munkácsi-utca 6., Korányi-ház,
a Központi kávéház mellett.

68. év óta fennálló rőtös és posztó üzletemet feloszlatom.

Kartonok, vásznak, chiffonok, férfi és női szövetek, ágyneműek, asztalkendők,
terítőek, szőnyegek, függönyök, paplanok, takarók, pokrócok és minden e szak-
mába vágó cikkekből álló dús felszerelt raktáramat,

az üzlet feloszlátása céljából hatóságilag engedélyezett

végeladás

útján mélyen leszállított áron kiárusítom.

Gabonaszákok és vízhatlan ponyvák legolcsóbb árban kaphatók.

Teljes tisztelettel

Weisz Sándor.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a Weisz Ede-
féle házban, — a vármegyeház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára,**
különbféle **kőszénre, koksza** és **faszénre** megrendeléseket felveszek.
Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

Csak az ily
cégtáblával
jelzett
üzletekben

lesznek
Singer
varrógépek
elárúsítva.

Figyelmeztetésül! Minden varrógép, melyet más varrógépüzlet „Singer varrógép” név alatt forgalomba hoz, csak utánzata egyik régebbi szerkezetűnek, amely családi gépeink új szerkezeténél fogva, ugy szerkezet, mint használhatóság és tartósság tekintetében a miénktől nagyon távol áll.

SINGER CO
varrógép részvénytársaság

ZALAEGRSZEZ, Vármegyeház-tér 1.
Magyarország legnagyobb és legrégebbi varrógép üzlete.

Minden rendszerű varrógép javítása elvállaltatik és szakszerűen eszközöltetik.

Rosz gyomor

semmit sem bír el és ennek állandó következménye: étvágytalanság, gyomor-fájás, undorodás, emésztési zavarok, fejfájás stb.

Biztos segílyt nyújt a

KAISER-féle

fodormenta cukorka.

Orvosilag kipróbálva!

Élénkítőleg ható, az emésztést elősegítő és gyomorerősítő szer.

Egy csomag 20 és 40 fillér Schmidt Győző cukrászdájában, Kaszter Sándor és Kocsuba Emil gyógyszerüzleteiben Zalaegerszegen.

Eladó fajalma.

Zalagógánfán három uri háznál mintegy 50—60 métermázsza

fajalma

eladó.

Ládák küldendők. Csomagolás és vasútra való szállítás díjtalan.

Métermázsaja 22—24 korona.

Gyömöreý Gáspár
Zalagógánfa.

XXVII-ik magyar királyi jótékonycélu államsorsjáték.

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordítatni.
Ezen sorsjátéknak 11969 nyereménye 365.000 korona összegben készpénzben.

Főnyeremény 150.000 korona,

		továbbá:	
1 főnyeremény	20.000 korona,	10 nyeremény a	1.000 korona,
1	10.000 "	150	100 "
1	5.000 "	300	50 "
5	2.000 "	1500	20 "
		10000	10 "

Huzás visszavonhatatlanul 1908. év december hó 30-án.

Egy sorsjegy ára 4 korona

Sorsjegyek kaphatók a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és söhivatásnál, az összes vas-uti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltó üzletben.

Magy. kir. Lottójövedéki Igazgatóság.

REISINGER és EISNER

divatáruházába

1000 méter nagyon jó minőségű férfiszövet maradékok érkeztek raktárra, melyek a hét folyamán **nagyon**

olcsón kerülnek eladásra.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

**„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR**
Budapest, V., Váci körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított

Kapható Zalaegerszegen: Kaszter Sándor, Kocsuba Emil, Sümegen: E. Dervarics István, Zalaszentgróton: Botfy Péter gyógyszerüzleteiben.

ERDÉLYI JENŐ gépész és electrotechnikus

Telefon sz. 43.

ZALAEGRSZEZEN.

KÉSZIT:

Furott (aréz) és ázott kutakat, rossz vagy kevés vizet tartalmazókat mélyít és átalakít.

Szállít és felszerel szivattyukat kézi és géphajtásra.

Becserél meg nem felelő és régi szivattyukat.

Új és használt szivattyukat állandóan raktáron tart.

Szagtalan árnyékszék, fürdő és mosdó berendezéseket, vízvezetékekkel vagy anélkül.

Vízvezetékek és csatornázások léte-fítését házak, kertek, ipartelepek, stb. részére.

Központi fűtéseket a legtakarékobb tüzeléssel, kisebb (3—4 szobás) lakások részére is.

Fayence és mosaik lapokkal fal és padlóburkolatokat.

Hibás berendezéseket kezeség mellett átalakít.

Mindenmű gépjavitást szakszerűen készít és felvilágosítással, költségvetéssel díjtalanul szolgál.